

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1932:2

JUSTITIEDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE

RÖRANDE

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET
AV UTLÄNDSK CIVILDOM

AV

E. MARKS VON WÜRTEMBERG

S T O C K H O L M

1 9 3 2

Statens offentliga utredningar 1932

Kronologisk förteckning

---

1. Sociala jordutredningens betänkande med förslag till vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen. Marcus. 121 s. Jo.	2. Betänkande rörande erkännande och verkställighet av utländsk civildom. Av E. Marks von Würtemberg. Marcus. 43 s. Ju.
-

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelse bokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = ecklesiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1932:2
JUSTITIEDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE

RÖRANDE

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET AV UTLÄNDSK CIVILDOM

AV

E. MARKS VON WÜRTEMBERG

STOCKHOLM 1932
ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

STENÅRS-
SÄLLSKAPETS
ÅRSBERÄTTELSE
FÖR ÅR 1910

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Justitiedepartementet.

På grund av nådigt beslut den 23 september 1926 har dåvarande chefen för kungl. justitiedepartementet uppdragit åt undertecknad att såsom sakkunnig i departementet biträda med verkställande av utredning i fråga om bestämmelser rörande utländsk civildoms rättskraft och exigibilitet i Sverige.

Under fortgången av denna utredning har Kungl. Maj:t genom beslut den 13 september 1929 antagit en av danska regeringen gjord inbjudan att deltaga i förhandlingar med danska, finska, isländska och norska regeringarna om avslutande av en konvention angående ömsesidig verkställighet av domar; och hava enligt nådigt förordnande i förhandlingarna från svensk sida deltagit undertecknad samt presidenten Birger Ekeberg och revisionssekreteraren E. Lind.

Sedan nämnda förhandlingar, under vilkas fortgång utredningen i övrigt fått vila, innevarande år avslutats, har jämväl det mig meddelade sakkunniguppdraget slutförts; och får jag såsom resultat av detsamma härmed vördsamt överlämna ett av mig utarbetat betänkande om erkännande och verkställighet av utländska domar samt sex vid betänkandet följande bilagor.

Stockholm den 31 december 1931.

E. MARKS VON WÜRTEMBERG.

It is a well known fact that the history of the world is a history of the struggle for power. The struggle for power is a struggle for the control of the world's resources, and the control of the world's resources is a struggle for the control of the world's destiny.

The struggle for power is a struggle for the control of the world's resources, and the control of the world's resources is a struggle for the control of the world's destiny. The struggle for power is a struggle for the control of the world's resources, and the control of the world's resources is a struggle for the control of the world's destiny.

The struggle for power is a struggle for the control of the world's resources, and the control of the world's resources is a struggle for the control of the world's destiny. The struggle for power is a struggle for the control of the world's resources, and the control of the world's resources is a struggle for the control of the world's destiny.

Stockholm den 23 December 1921

M. MARRAS och W. RYDQVIST

Betänkande rörande erkännande och verkställighet av utländsk civildom.

Den ställning, som det svenska rättsväsendet för närvarande intager till utländska civildomar, är, som bekant, i det hela negativ. Någon allmän bestämmelse i ämnet förekommer icke i svensk lag. I den rättsvetenskapliga litteraturen synes man, bortsett från enstaka undantag, hava varit ense om att i princip en utländsk dom icke här i landet äger materiell rättskraft och följaktligen icke kan exekveras. I domstolspraxis råder samma uppfattning. Den som vid utländsk domstol vunnit bifall till ett av honom anhängiggjort påstående har alltså att, för dess genomdrivande här i riket, anställa en ny rättegång och därvid framlägga sin bevisning och rättsliga argumentation. Den svenska domstolen anser sig äga fria händer att, utan hänsyn till den förra domen, pröva både bevis- och rättsfrågan, låt vara att i fråga om såväl bedömandet av fakta som tillämpningen av den främmande rätt, som till äventyrs bör läggas till grund för det svenska avgörandet, kan och bör tagas viss hänsyn till den föregående rättegången och domen.¹

Svensk rätt.

Ett undantag från huvudprincipen bilda de s. k. konstitutiva domarna: rättsliga avgöranden som ha till syfte, icke att *konstatera* förefintligheten av ett rättsförhållande, utan ett *skapande* av rätt. Så skola, enligt bestämmelser i den av 1902 års Haag-konvention föranledda lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella förhållanden rörande äktenskapsskillnad och förmynderskap, utländska judiciella förfoganden i dessa ämnen under vissa förutsättningar lända till efterrättelse här i riket; och även utanför det område som beröres av nämnda bestämmelser torde rättsskapande beslut (t. ex. om återgång av äktenskap och om adoption) erkännas såsom giltiga, för såvitt de meddelas av domstol i stat, där jämväl enligt svensk uppfattning frågan kunnat upptagas och de materiella rättsregler, som enligt här i landet antagna principer bort ligga till grund för frågans prövning, blivit tillämpade.

Utänför de konstitutiva avgörandenas område är alltså de utländska

¹ Befogenheten av sådant hänsynstagande synes vara åsyftad i den motivering, varå Högsta domstolen i senaste kända rättsfall (Nytt juridiskt arkiv 1913 s. 326) byggt sitt avvisande av krav om utfående av rättegångskostnadsersättning, som utdömts av främmande domstol.

domarnas giltighet hos oss helt beroende av därom träffade internationella överenskommelser. Beträffande vissa särskilda rättsförhållanden hava konventioner av denna art ingåtts eller biträtts av vårt land.

Sålunda har Sverige anslutit sig till de konventioner om vissa civilprocessuella ämnen som kommit till stånd vid de åren 1896 och 1905 hållna internationellt-privaträttsliga konferenserna i Haag; och på grundvalen av dessa konventioner samt den av 1896 års konvention föranledda lagen den 6 mars 1899 med ändringar den 23 april 1909 och den 1 april 1927 har i fråga om flertalet europeiska stater förordnats, att lagakraftäggande beslut, varigenom domstol i någon av signatärstaterna förpliktat kärende eller mellankommande part att gälda rättegångskostnad, skall gå i verkställighet såsom lagakraftäggande dom av svensk domstol.

Traktatmässig utfästelse att verkställa utländsk dom föreligger vidare enligt de i Bern år 1924 ingångna, av Sverige biträdde internationella konventionerna angående godsbefordran å järnväg samt angående befordran å järnväg av resande och resgods. Enligt dessa konventioner och den på grund av desamma utfärdade lagen den 22 december 1927 skall verkställighet här i riket meddelas å lagakraftäggande beslut, varigenom en enligt konventionerna behörig utländsk domstol, med tillämpning av bestämmelser i endera konventionen, ålagt någon betalningsskyldighet eller annan förpliktelse.

Enligt den år 1919 mellan Sverige och Norge ingångna konventionen om flyttlapparnas rätt till renbetning och den i anledning av konventionen utfärdade lagen den 20 juni 1919 skola i vissa fall norska domar rörande svenska lappar befordras till verkställighet i Sverige.

I den år 1929 avslutade svensk-norska vattenrättskonventionen och den av samma konvention föranledda lagen den 20 december sistnämnda år hava upptagits bestämmelser, enligt vilka lagakraftäggande dom, som i endera staten meddelas i fråga om anläggning eller annan åtgärd i något för de båda staterna gemensamt vattendrag, kan befordras till verkställighet i den andra staten.

Erinras må vidare i detta sammanhang om de i februari 1931 under tecknade och numera ratificerade konventionerna mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om indrivning av underhållsbidrag och om internationellt-privaträttsliga spörsmål i fråga om äktenskap, adoption och förmynderskap. Dessa konventioner avse förpliktelse för varje signatärstat att till verkställighet befordra beslut av annan signatärstats myndigheter om underhållsbidrag och erkänna dylika myndigheters beslut rörande äktenskap, adoption eller förmynderskap.

Mellan de fem nordiska staterna äro förhandlingar även å bane om avslutande av konventioner rörande konkurs och behandling av kvarlåtenskap, vilka konventioner äro avsedda att omfatta, bland annat, internationell tillämpning av judiciella avgöranden inom nyssnämnda rättsområden.

Under det att de nu omförmälda konventionerna och konventionsförlagen avse endast vissa begränsade arter av rättsförhållanden, gäller emellan Sverige och en annan av de nordiska staterna, nämligen Danmark, en överenskommelse av långt större allmän räckvidd: konventionen den 25 april 1861 angående ömsesidig verkställighet av domar och utslag, meddelade i Sverige eller Danmark, vilken överenskommelse föranlett utfärdande av förordningen den 15 juni 1861 om verkställighet i Sverige av domar och utslag, meddelade av domstol i Konungariket Danmark. Enligt konventionen och förordningen kunna danska domar och utslag, som angå annat än straff, samt vissa andra i Danmark träffade avgöranden här i landet bringas till omedelbar verkställighet »genom utmätning». I konventionen eller förordningen beröres icke spörsmålet huruvida internationell verkan skall tilläggas även en dom som innefattar ogillande av ett framställt anspråk; men följdriktigheten synes fordra, att även dylik s. k. negativ rättskraft erkännes.

Under förhandlingar, som åren 1929—1931 ägt rum mellan delegerade för de fem nordiska staterna, har utarbetats förslag till en konvention dessa stater emellan om erkännande och verkställighet av civilrättsliga domar i allmänhet, vilket förslag sedermera undergått lagrådets granskning men ännu ej slutbehandlats av regeringarna i de fem staterna. Förslaget åsyftar: 1) domar i tvistemål (därunder inbegripna även beslut som under handläggning av sådant mål meddelats angående rättegångskostnad eller ersättning till vittne eller sakkunnig); 2) överexekutors utslag i lagsökningsmål; 3) domstols avgörande i fråga om kriminellt skadestånd; och 4) förlikning, ingången inför förlikningskommission eller domstol. Den föreslagna konventionen är avsedd att för Sveriges och Danmarks del ersätta 1861 års konvention, medan däremot övriga mellan konventionsstaterna redan ingångna överenskommelser om utländska domars giltighet skulle lämnas orubbade. Från den nya konventionens tillämpningsområde skulle undantagas även vissa andra ämnen nämligen: 1) frågor om börd; 2) de till familje- och konkursrätten hörande spörsmål, som, efter vad redan är nämnt, skulle regleras i tillämnade särskilda konventioner; 3) frågor om rätt till fast egendom; samt 4) spörsmål som falla inom den offentliga rättens område, i vilket avseende särskilt nämnas skattespörsmål. I fråga om tredskodomar («Uteblivelsesdommer») förutsattes för erkännande och verkställighet att: 1) svaranden har domicil i domsstaten; eller 2) bindande överenskommelse träffats om målets upptagande av den domstol som dömt; eller 3) domen angår skadestånd för gärning som begåtts i domsstaten, och svaranden under vistelse därstädes personligen fått del av stämningen.

Verkställighet sökes enligt förslaget i Sverige och Finland hos överexekutor, i de övriga länderna hos lokal exekutiv myndighet. Beslut i fråga om sökt verkställighet meddelas i allmänhet utan den tappande partens hörande.

För det fall, att erkännande eller verkställande av dom skulle befinnas uppenbart stridande mot rättsordningen i det land där domen åberopas, skall enligt förslaget erkännande och verkställande kunna vägras. I förslagets motiv erinras hurusom, med hänsyn till den mellan de nordiska länderna rådande samstämmigheten i rättsåskådning, fall av denna art måste bliva ytterst sällsynta. Såsom exempel på frågor, i vilka principiell skiljaktighet i uppfattningen kan tänkas förekomma, nämnas spörsmål rörande s. k. differensaffärer samt om brott mot lagstiftning rörande spritmissbruk.

Den nu lämnade framställningen giver vid handen, att i fråga om främmande doms erkännande Sverige och ett av dess grannländer iklätt sig mycket långt gående ömsesidiga förpliktelse, och att liknande avtal äro å bane med övriga till det nordiska rättsområdet hörande stater. Där-est, såsom är att hoppas, dessa senare avtal komma till stånd, torde, såvitt angår de nordiska staterna, spörsmålet om utländska domars rättsverkan få anses hava erhållit en för vårt land tillfredsställande lösning.

Utländsk
rätt.

De principer, som lämpligen hos oss kunna läggas till grund för överenskommelser och lagstiftning rörande domar från någon av nämnda nordiska grannstater, lära emellertid av flera orsaker icke utan vidare kunna vinna tillämpning å domar från andra främmande länder. Frågan i vad mån sådana domar böra genom lagstiftningsakter eller överenskommelser få sig tillerkänd giltighet här i landet torde för sin belysning tarva en kort redogörelse för den ställning som intages av vissa främmande länder, de nordiska däri inbegripna. En sådan framställning lämnas i det följande. Därvid kommer emellertid icke att för varje stat angivas, huruvida den är ansluten till 1902 och 1905 års Haag-konventioner eller Bern-konventionen angående järnvägsbefordran, ej heller omnämnas mindre betydelsefulla överenskommelser, som kunna hava av en stat träffats med en annan eller som samfällts ingåtts av en mindre grupp av stater. Erinras må allenast att Haag- och Bern-konventionerna var för sig omfatta ett stort antal europeiska länder.

Finland: Likasom i Sverige saknas allmänna lagbestämmelser om giltigheten av utländska domar, och enligt gängse uppfattning i teori och rättspraxis är under lagens tystnad sådant erkännande uteslutet.

Danmark: I den allmänna processlagstiftningen («Lov om Rettens Pleje») saknas bestämmelser om den verkan som må tillerkännas utländsk dom. Enligt enstämmig teori och rättspraxis utgör emellertid en sådan dom i allmänhet ett rättsfaktum, som erkännes av landets domstolar. Därest i rättegång vid dansk domstol domen av den vinnande parten åberopas — vare sig för genomförandet av ett i domen godkänt anspråk eller för gendrivande av ett i densamma ogillat yrkande — blir domen, utan prövning av dess sakliga innehåll, lagd till grund för ett med dess innehåll överensstämmande avgörande, såframt: 1) domen härrör från en

stat som kan räknas till det civiliserade internationella samfundet; 2) enligt danska processuella regler domstol i den främmande staten kan anses hava varit behörig att upptaga saken; samt 3) domen ej innefattar åsidosättande av grundsatser som från den danska rättens ståndpunkt äro att betrakta såsom ofrånkomliga, varå såsom exempel pläгат anföras sådana ytterlighetsfall som att svaranden ej blivit stämd eller att domen går ut på framtvingande av samliv mellan makar. I fråga om verkställighet av utländsk dom uppställer § 479 i Retsplejeloven såsom huvudprincip, att omedelbar exekution av utländsk dom icke kan äga rum. Emellertid kunna enligt Retsplejelovens nämnda paragraf internationella överenskommelser avslutas, varigenom exekutionskraft tillerkännes främmande dom, något som skett genom tillträdande för Danmarks del av 1905 års civilprocesskonvention och 1924 års Bern-konvention om järnvägstransporter. I § 479 av Retsplejeloven erinras vidare om den fortfarande giltigheten av 1861 års med Sverige träffade överenskommelse om ömsesidig verkställighet av domar.

Norge: Enligt § 167 i den från och med den 1 juli 1927 tillämpade »lov om rettergangsmåten for tvistemål» av år 1915 är frågan om utländska domars erkännande i Norge helt beroende av vad därom kan vara överenskommet med den stat där domen meddelats. En överenskommelse, som skall kunna medföra utländsk doms erkännande, måste emellertid enligt sagda paragraf innefatta förbehåll i åtskilliga avseenden: 1) Den utländska domstolen måste hava varit behörig enligt de norska forumreglerna, varvid emellertid är att märka, hurusom vissa i den inre processlagstiftningen erkända specialfora — särskilt »forum loci solutionis» och »forum continentiae causarum» — ej få godkännas beträffande utländsk domstol; 2) såframt mot en norsk medborgare meddelats s. k. uteblivelsesdom, måste stämningen hava delgivits svaranden personligen eller delgivningen hava utförts av norsk myndighet; 3) domen skall äga laga kraft i domslandet; 4) den får ej strida mot ärbarhet eller tvingande norsk lag. I fråga om domar i äktenskapsmål eller »nedstammingsaker» förutsätter rättegångslagen en särskild lagstiftning. Denna har ännu ej kommit till stånd, men man synes antaga, att även utan skriven lag skilsmässodomar och andra »konstitutiva» domar böra erkännas, när enligt norska internationellt-privaträttsliga principer det sakliga avgörandet icke kan anses förbehållet norsk statsorgan. Likaledes anser man, utan uttrycklig hemul i lag, att en utländsk dom i regel är bindande, när mellan parterna varit avtalat, att saken skulle avgöras av den främmande domstolen.

I fråga om den betydelse, som bör tillkomma dom från ett land med vilket ej slutits överenskommelse, synes man, åtminstone på vissa håll, anse domen böra medföra en viss presumtion om förefintligheten av de i domen antagna faktiska förhållanden och riktigheten av däri föreliggande rättstillämpning, detta senare under förutsättning, att domen är

byggd på den materiella rätt, som enligt i Norge antagna internationellt-privaträttsliga grundsatser bort komma till användning.

Beträffande verkställighet av utländsk dom, som enligt § 167 i rättegångslagen är att betrakta såsom gällande i Norge, innehåller § 168 i samma lag en bestämmelse, enligt vilken för beviljande av sådan verkställighet förutsättes särskild överenskommelse. Verkställighet skall i allmänhet sökas genom motpartens instämmande till domstol.

Överenskommelser om erkännande eller verkställighet av främmande domar hava hittills av Norge slutits endast beträffande vissa begränsade områden av rätten. Hit höra de i det föregående omnämnda specialkonventionerna med Sverige.

Tyskland: De i § 328 av den tyska »Zivilprozessordnung» givna bestämmelserna om erkännande av utländska domar äro, formellt sett, byggda på principiellt erkännande av dylika domars giltighet. De villkor för erkännande som i nämnda paragraf uppställas äro emellertid av den art, att i fråga om domar från det stora flertalet länder något erkännande icke kan ifrågakomma. Erkännande är nämligen uteslutet: 1) därest domstolarna i den stat som den utländska domstolen tillhör enligt tysk lag skulle hava varit obehöriga att taga befattning med saken; 2) där tappande svarandepart är tysk och icke inlåtit sig i processen samt ej heller blivit personligen eller genom tysk myndighet stämd inom domslandet; 3) där domen, till förfång för en tysk part, innefattar avvikelse från vissa i tysk lag fastställda internationellt-privaträttsliga regler i fråga om äktenskap, äktenskaplig börd, legitimation eller adoption; 4) där erkännande av domen skulle strida mot goda seder eller mot syftet med en tysk lag; samt 5) där *ömsesidighet ej föreligger*, i vilket sistnämnda hänseende dock undantages det fall, att domen angår ett icke förmögenhetsrättsligt krav och enligt tysk lag forum ej är för handen i Tyskland.

Kravet på ömsesidighet medför, att antalet av de stater, vilkas domar vinna erkännande, är synnerligt obetydligt. Enligt senaste upplysningar skulle — om man bortser från stater med vilka Tyskland slutit överenskommelser om verkställighet — ömsesidighet anses föreligga endast i fråga om Danmark, Spanien, Tjeckslovakien, Danzig, Memel och de blandade domstolarna i Egypten. I de fall då ett erkännande av dom icke ifrågakommer synes man icke benägen att över huvud, vare sig ur bevisnings- eller rättsbedömnings synpunkt, taga någon hänsyn till domen.

Mera omfattande överenskommelser om ömsesidigt erkännande av domar har Tyska riket hittills ingått med allenast två stater: Österrike och Schweiz. Bestämmelserna i den år 1929 ingångna schweizisk-tyska konventionen återgives i den härvid fogade Bil. 1.

Frankrike: Medan tidigare i fransk teori och praxis rätt olika meningar i fråga om utländska domars giltighet, synes under senaste tid uppfattningen, åtminstone i domstolspraxis, alltmer stadga sig i den rikt-

ning att, bortsett från traktatmässiga överenskommelser, fransk domstol, hos vilken fråga om tillämpning av utländsk dom uppkommer, har att företaga materiell prövning av såväl sak- som rättsfråga («contrôle illimité»). Emellertid synes en tendens råda att vid dylik prövning taga stark hänsyn till den utländska domen, under förutsättning att densamma icke är byggd på andra materiella rättsprinciper än som enligt fransk uppfattning om internationell privaträtt bort i det föreliggande fallet vinna tillämpning.

Verkställighet å utländsk dom sökes hos domstol, och denna har, efter stadgad procedur, att pröva huruvida verkställighetsdom kan givas.

Med tre av sina grannländer, Italien, Schweiz och Belgien, har Frankrike slutit överenskommelse om ömsesidig verkställighet av domar. Överenskommelsen med Italien är byggd på en år 1760 med Konungariket Sardinien avslutad konvention, vilken år 1860 utsträckts att gälla hela Italien. En ny, utförligare konvention mellan de båda länderna har under tecknats år 1930, men dess ratifikation är beroende av den ännu ej avslutade behandlingen i franska parlamentet. Mellan Frankrike och Schweiz gäller en verkställighetskonvention av år 1869, och med Belgien har en liknande konvention slutits år 1899. Samtliga dessa konventioner innebära, att under vissa angivna förutsättningar, framför allt i avseende å den utländska domstolens behörighet, verkställighet skall äga rum utan materiell prövning från verkställighetsmyndighetens sida.

Belgien: I det hela intager i fråga om utländska domar den belgiska rätten samma ståndpunkt som den franska. Även i Belgien underkastas alltså utländska domar en saklig kontroll, varvid bland annat tillses, att den materiella rätt som tillämpas varit den som enligt i Belgien rådande internationellt-privaträttsliga principer bort läggas till grund för domen. En år 1876 tillkommen lag innehåller rörande domar från länder, med vilka Belgien slutit överenskommelse om ömsesidigt erkännande, vissa för domstolarna bindande bestämmelser. När det gäller en dylik dom, har den belgiska domstolen, oberoende av överenskommelsen, att konstatera »allenast»: 1) att domen ej strider mot allmän god ordning eller belgisk offentlig rätt; 2) att den äger laga kraft i domslandet; 3) att den företedda domsurkunden enligt domslandets lag är att anses som äkta; 4) att grundsatsen om rätt i svaromåls avgivande blivit iakttagen; samt 5) att den främmande domstolens kompetens icke grundas allenast å kändes medborgarskap i visst land. Äro dessa förutsättningar för handen, men endast i sådant fall, är materiell sakprövning utesluten.

Allmänna överenskommelser hava emellertid slutits endast med Frankrike (1899) och med Nederländerna (1925) (Bil. 2).

Nederländerna: Enligt den nederländska civilprocesslagen kunna utländska domar ej erkännas och befordras till verkställighet i andra fall än lag uttryckligen föreskriver. Ett sådant särskilt fall bildar enligt bestämmelse i handelslagen ett av domstol eller annan myndighet i utlandet

meddelat beslut rörande gemensamt haveri. Utanför huvudregeln falla ävenledes domar av belgisk domstol, å vilka förenämnda år 1925 ingångna konvention äger tillämpning. I fall då bägge parterna underkasta sig den utländska domstolens kompetens anses domen böra, utan hinder av civilprocesslagens nyss omnämnda bestämmelse, vinna erkännande.

Utländska domar rörande äktenskapsskillnad och omyndighet äro på grund av bestämmelserna i de familjerättsliga Haag-konventionerna att anses såsom gällande. Även utländskt konkursbeslut anses under vissa omständigheter medföra verkan.

Österrike: Enligt exekutionsordningen av år 1896 kunna verkställighetsåtgärder på grund av utländska domar ej vidtagas i andra fall än då genom träffad överenskommelse ömsesidighet är utfäst eller genom en av regeringen utfärdad kungörelse konstateras att faktisk ömsesidighet är för handen. Konventioner om ömsesidig giltighet av domar hava av Österrike ingåtts med Ungern (1914), Italien (1922), Tyskland (1923), Schweiz (1927), Jugoslavien (1928), Tjeckoslovakien (1929) och Liechtenstein. Några ensidiga regeringsförklaringar om faktisk ömsesidighet synas ej hava utfärdats, men i några fall har inträffat, att regeringen, i samband med mottagande av en främmande regerings förklaring om österrikiska domars exigibilitet i det främmande landet, förklarat domar från detta land exigibla i Österrike.

Schweiz: Enligt art. 59 i schweiziska förbundsorfattningen kan en i Schweiz domicilierad gäldenär icke för personliga krav dragas inför annan domstol än forum domicili. Av denna bestämmelse anses följa, att en utomlands mot dylik svarande meddelad dom i allmänhet icke kan vinna erkännande eller verkställighet i Schweiz. Bortsett härifrån förekommer icke någon för hela förbundsområdet gällande lagbestämmelse om utländska domar, och mellan de särskilda kantonerna råder i fråga härom stark splittring. Kantoner finnas (Bern, Tessin, Neuchâtel), där lagstiftningen, utan krav på något slags ömsesidighet, medger verkställighet under vissa i lag angivna förbehåll. I flertalet kantoner fasthålls emellertid kravet på ömsesidighet. Enligt vissa kantoners lag skall denna ömsesidighet vara traktatsmässigt garanterad, enligt andra är det tillfyllest, att den faktiskt är för handen. I några kantoner slutligen (Solethurn, Glarus, Appenzell Inner-Rhoden och Unterwalden-Obwald) ställer sig lagen principiellt avvisande i fråga om främmande domars erkännande och verkställande.

Emellertid har Schweiz med åtskilliga främmande stater ingått konventioner i ämnet. Sådana konventioner hava slutits år 1869 med Frankrike, år 1896 med Spanien, år 1926 med Tjeckoslovakien (Bil. 3), år 1927 med Österrike (Bil. 4) och år 1929, såsom redan nämnts, med Tyskland.

Italien: Enligt den italienska civilprocesslagen av 1865 skulle, utan hänsyn till ömsesidighet, främmande domar i vidsträckt omfattning erkännas och verkställas. Såsom villkor uppställdes huvudsakligen, att

den främmande domstolen enligt sin egen lag ägt behörighet, att processförfarandet icke vidladdes av vissa formella fel, och att domens innehåll icke efter italiensk uppfattning strede mot offentlig ordning eller offentlig rätt. Genom ett år 1919 utfärdat dekret, som sedermera erhållit natur av lag, hava emellertid dessa liberala principer undergått väsentliga rubbningar. Sålunda hava från erkännande undantagits tredsdomar, och i fråga om den främmande domstolens kompetens hava starka förbehåll träffats.

Med åtskilliga stater har Italien slutit tväsidiga avtal, sålunda med Frankrike (1860), Österrike (1922), Jugoslavien (1928) och Tjeckoslovakien (1929). Även med Spanien och flera stater i det latinska Amerika hava liknande konventioner ingåtts.

Spanien: I den spanska civilprocessordningen uppställs såsom förutsättning för erkännande och verkställighet av dom från främmande stat överenskommelse med denna stat eller faktisk ömsesidighet. Om i förekommande fall ej kan konstateras, huruvida sådan ömsesidighet föreligger eller icke, anses den främmande domen likväl gällande, såframt den uppfyller vissa förutsättningar, framför allt att den angår ett personligt krav och ej är tredsdom.

Portugal: Utländsk dom är, utan hänsyn till ömsesidighet, att anse såsom giltig, under förutsättning att den är fälld av behörig domstol, att svaranden varit behörigen stämd, och att domen icke innehåller något som strider mot portugisisk offentlig rätt eller mot vad i Portugal anses höra till offentlig ordning. För den händelse att svaranden är portugisisk medborgare tillkommer emellertid såsom ett ytterligare förbehåll att, om enligt portugisisk uppfattning av internationell privaträtt portugisisk lag bort ligga till grund för tvistefrågans bedömande, domen icke får stå i strid med denna lag.

Tjeckoslovakien: Vad i det föregående är nämnt i fråga om Österrike gäller även beträffande tjeckoslovakiska republiken. Genom en år 1924 utfärdad regeringskungörelse har givits till känna, att i förhållande till Tyskland råder faktisk ömsesidighet. På grund härav kommer tysk dom att erkännas, under förutsättning att domstolen enligt tjeckoslovakisk rätt varit kompetent, att förfarandet icke är behäftat med vissa processuella fel och att domens innehåll icke strider mot offentlig ordning eller goda seder. Med Italien har, såsom förut nämnts, slutits uttryckligt avtal (1929).

Ungern: Enligt civilprocesslagen kan, bortsett från särskild överenskommelse, verkställighet av främmande dom ifrågakomma under vissa i lagen angivna förutsättningar. Till dessa hör, att genom en av regeringen utfärdad förklaring konstaterats, att faktisk ömsesidighet är för handen. Någon sådan ensidig förklaring synes ej hava i något fall utfärdats. Däremot hava med Österrike, Bulgarien och den schweiziska kantonen Vaud slutits överenskommelser om verkställighet.

Jugoslavien: Erkännande och verkställighet av främmande domar synes ej ifrågakomma i vidare mån än internationella överenskommelser därom föreligga. Sådana överenskommelser hava ingåtts med vissa stater, bland dem, såsom redan nämnts, Italien (1928).

Grekland: Dom mellan utländska parter erkännes och verkställs, om den ej står i strid med konstaterade fakta. Om endera parten är grekisk medborgare, måste domen för att gälla underkastas en summarisk efterprövning av grekisk domstol.

Storbritannien och Irland: Utländska domar, som lyda på betalning av visst penningbelopp, kunna läggas till grund för käromål vid inländsk domstol, och denna tillkommer att efter en summarisk procedur pröva, huruvida verkställighet må äga rum. Förutsättning för verkställighet är: 1) att domen icke strider mot vad som enligt inre rätt anses höra till offentlig ordning (»policy»); 2) att domstolen varit kompetent, i vilket hänseende erfordras, att svaranden var medborgare i domsstaten eller där hade uppehållsort (»residence») eller frivilligt underkastat sig domstolens avgörande; 3) att domen icke tillkommit genom den vinnandes svek (»fraud»); samt 4) att domen icke strider mot »natural justice» (eller, som saken stundom uttryckes, befinnes vara »grossly unjust»). De två sistnämnda synnerligen obestämda villkoren lämna möjlighet till såväl granskning av förfarandet vid den främmande domstolen som ny materiell prövning. Att en dylik efterprövning icke helt uteslutes sammanhänger med den vittgående diskretionära maktbefogenhet, som i det hela tillkommer engelska domstolar. I praxis synes det emellertid ytterst sällan inträffa, att det på utländsk dom byggt krav avvisas på materiella grunder. Någon gång har man under förbehållet om »natural justice» och offentlig ordning velat inbegripa ett krav på att den materiella rätt, som av den främmande domstolen tillämpats varit den som enligt engelsk internationell privaträtt bort läggas till grund för domen; men denna mening synes ej hava vunnit större anslutning.

Nordamerikas Förenta Stater: Enhetlighet mellan de särskilda unionsstaternas praxis på förevarande område är ej för handen. I det hela synes man emellertid tillämpa den engelska rättens grundsatser. På senaste tid har den högsta *unionsdomstolen* uppställt krav på ömsesidighet; men denna ståndpunkt synes ej hava slagit igenom i de särskilda staternas från unionsdomstolarna fristående rättsskipning.

Internationella förhandlingar.

Sedan lång tid tillbaka hava från auktoritativa håll gjorts försök att åstadkomma allmän internationell samstämmighet i principerna för främmande domars erkännande och verkställande. Sålunda har frågan vid upprepade tillfällen varit föremål för behandling av sådana ansedda sammanslutningar som l'Institut de droit international och International Law Association. Av ännu större betydelse äro de förhandlingar som ägde rum vid den år 1925 i Haag hållna femte internationella privaträttskon-

ferensen. Dessa förhandlingar ledde till utarbetande av en s. k. traktatmodell (Bil. 5), avsedd att läggas till grund för underhandlingar om tvåsidiga traktater, i vilket hänseende densamma i åtskilliga fall ock varit av betydelse.

Å en år 1928 i Havana hållen konferens mellan representanter för de stater som tillhöra den s. k. panamerikanska unionen utarbetades en konvention om den internationella privaträtten i det hela, avsedd att genomföras i unionsstaterna. Denna konvention blev omedelbart undertecknad av 21 syd- och centralamerikanska stater och torde numera vara ratificerad av ett flertal bland signatärmakterna. Konventionen innefattar fullständig reglering av den internationella domstolskompetensen och bestämmelser om erkännande och verkställighet av dom, som i främmande konventionsstat meddelas av kompetent domstol (Bil. 6).

Den föregående sammanfattningen av olika staters ställning till spörsmålet om erkännande av utländska domar torde utvisa, att knappast något rättssystem innefattar ett klart och förbehållslöst ståndpunkttagande i frågan.

[Principiell
undersökning.]

De stater som — i likhet med Sverige och Nederländerna — ställa sig mest avvisande gentemot utländsk dom anse sig dock oförhindrade att med en eller annan främmande stat sluta vittgående överenskommelser rörande domars ömsesidiga erkännande; och i stater, där — såsom i Danmark och flertalet länder med anglosachsisk rätt — en av kompetent utländsk domstol meddelad dom principiellt erkännes såsom bindande, anses dock befogenhet till en viss materiell efterprövning icke kunna fränkännas det inländska domstolsorgan som kan komma att bedöma domens rättsverkan.

Denna i viss mån obestämda och svävande hållning från de särskilda staternas sida är i själva verket ganska förklarlig. Ett ståndpunkttagande för eller emot de främmande domarnas erkännande kan nämligen knappast byggas på allmänna rättsprinciper utan måste bero av vissa lämplighetshänsyn, som utesluta en enkel och rätlinig lösning.

Försök hava visserligen ej saknats att från teoretisk utgångspunkt motivera, å ena sidan en bestämd vägran att tillerkänna utländska domar rättsverkan, å andra sidan ett så gott som förbehållslöst godtagande av dylika domar. Men dessa försök kunna ej betraktas såsom framgångsrika.

När man sålunda sökt göra gällande, att ett erkännande av en främmande dom eller i alla händelser en omedelbar medverkan till dess verkställande genom exekutiva åtgärder skulle stå i strid med det statliga suveränitetsbegreppet, så kan häremot tydligen invändas, att om en stat, avtalsvis eller ensidigt, besluter sig för att godkänna och verkställa domar från en annan stat, grunden härtill ej behöver sökas i något slags beroende av främmande statsmakt utan normalt ligger däri, att den stat

som så gör handlar i enlighet med sin egen uppfattning om hur den såsom självständigt rättsvärdande organ rimligen eller lämpligen bör förhålla sig.

När man å andra sidan velat hävda, att en främmande dom borde räknas såsom ett grundläggande rättsfaktum, och att den genom domen vunnna rätten därför, likasom annan välförvärvad rättighet, borde upprätthållas oberoende av territoriella gränser, synes häri ligga en missuppfattning av de judiciella avgörandenens innebörd. Utan tvivel finnas, såsom redan framhållits, domar, som äro att anse såsom rättsskapande. Sålunda medför exempelvis en dom om äktenskapsskillnad, att det rättstillstånd som ligger i ett lagligen gällande äktenskap upphör och för vardera maken avlöses av ett nytt personligt rättsläge. Har en dylik dom meddelats i en stat, vars domstolar internationellt betraktas såsom behöriga att taga befattning med det ifrågavarande äktenskapet, och år domen byggd på den lagstiftning som internationellt anses vara tillämplig å fallet, vore det meningslöst att i ett annat land betrakta äktenskapet såsom fortfarande gällande, i avvaktan på att det även i det senare landet bleve genom dom upplöst. Men dylika »konstitutiva» domar höra till undantagen. I allmänhet kunna domar ej betraktas såsom rättsskapande. Deras uppgift är allenast ett konstaterande av vad som enligt de i föreliggande fall tillämpliga materiella reglerna är rätt. Att ett sålunda tillkommet avgörande länder till efterrättelse inom den stat där det kommer till stånd ligger i naturen av denna stats rättsväsen; men de rättspolitiska skäl som här vid lag äro bestämmande medföra ingalunda att avgörandet bör vinna internationellt erkännande.

Man har även gjort gällande, att så långt som en stat erkänner det berättigade i att under vissa omständigheter främmande *rättsregler* av materiell art läggas till grund för bedömandet av rättsförhållanden som äga aktualitet inom statens område, denna stat följdriktigt måste utan vidare prövning godtaga även de rättsliga *avgöranden* som på grund av dessa regler meddelas av behörig utländsk domstol. I förhållande till den »lex generalis», som de internationellt-privaträttsliga reglerna innebure, vore nämligen, har man sagt, en i utlandet fälld dom att betrakta såsom »lex specialis». Denna något oklara teori synes föga skilja sig från den nyss omnämnda meningen om domens egenskap av ett grundläggande rättsfaktum och kan lika litet som denna senare mening innefatta någon bindande motivering för främmande domars principiella erkännande. Att en stat anser ett visst rättsförhållande böra regleras efter *lagen* i en främmande stat innebär ingalunda ett förbehållslöst godtagande av den *rättsskipning*, som presteras i sistnämnda stat eller i en tredje stat där domen tilläventyrs är fälld.

Om således spørsmålet rörande utländska domars erkännande icke låter sig lösa på grundvalen av antagna allmänna rättsgrundsatser utan

bör betraktas såsom en rättspolitisk fråga, synes emellertid tvekan knappast böra råda om att den i stort sett avvisande hållning till problemet som vårt land hittills intagit svårligen kan i längden upprätthållas.

Det synes ej ligga i Sveriges välförstådda intresse att domar från stater, med vilka vårt land står i nära beröring, lämnas obeaktade av det svenska rättsväsendet. Ej alltför sällan kan det inträffa, att den som, i egenskap av kärande eller svarande fått sin ståndpunkt gillad i dylik främmande dom är svensk medborgare med domicil inom eller utom landet, eller, utan att vara svensk medborgare, är här bosatt och därigenom ställd under svensk rättsordnings skydd. Även när något sådant fall ej är för handen, är det, ur samfärdselns och det ekonomiska utbytets synpunkt, av ömsesidigt intresse för de särskilda staterna och deras innebyggare, att dubbla rättegångar med därav följande kostnad och förhållning undvikas.

Ur dessa synpunkter måste det anses önskvärt, att, såframt ett främmande lands domstolsväsende i det hela erbjuder nödiga garantier för en tillfredsställande rättsskipning, domar från detta land kunna här i landet erkännas såsom giltiga och, i den mån de gå ut på fullgörande av betalning eller annan prestation, här bliva föremål för verkställighet.

En utveckling i sådan riktning lär emellertid hos oss icke kunna komma till stånd annorledes än genom legislativa åtgärder. Att, såsom i England och Danmark blivit fallet, domstolarna skulle utan stöd av uttrycklig lag tilltro sig att — i vidare mån än såsom ett faktum av en viss vikt — lägga utländsk dom till grund för eget avgörande lär icke vara att motse. Att så kunnat ske i England står, såsom redan antytt, i samband med den vidsträckt maktbefogenhet som i allmänhet tillkommer engelska domare, och vad Danmark beträffar är ifrågavarande domstolspraxis grundad på en sedan länge hävdvunnen doktrin, härstammande från en av landets mest ansedda rättslärda.

Skall på lagstiftningens väg något åtgöras i syfte att vidga området för främmande domars tillämpande i Sverige, lär man hava att följandena av två till buds stående huvudlinjer: ensidigt fastställande av svenska lagbestämmelser eller avslutande av internationella, på ömsesidighet beroende överenskommelser och på sådana överenskommelser byggd inre lagstiftning.

Den förra av dessa linjer — den helt självständiga lagstiftningen — ligger närmast till hands. Om det, såsom nyss framhållits, i och för sig är ett svenskt samhällsintresse att utländska domar under vissa förutsättningar erkännas och verkställas, kan det synas som om någon anledning ej vore för handen att göra en lagstiftning i ämnet beroende av förhandling med främmande stater. Från denna utgångspunkt är det tydligen som man i lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap ansett sig böra stadga, att vissa av utländsk domstol meddelade beslut om äktenskapsskillnad,

hemskillnad och förmynderskap skola, oberoende av internationella överenskommelser, gälla här i riket. Emellertid möter det, när man kommer utanför de »konstitutiva» domstolsavgöranden område vissa betänkligheter att på lagstiftningens väg tillerkänna verkan åt domar från främmande stater utan åtskillnad. När fråga är om domar från stater på helt annat kulturstadium än det allmänt europeiska eller med en rättsordning som grundväsentligt skiljer sig från den i flertalet civiliserade stater rådande, kan man ej bortse från att den materiella rätt som det gällt att tillämpa esomoftast är oss alltför främmande för att utan vidare kunna erkännas såsom grundläggande för här aktuella rättsförhållanden, eller från att rättegångsväsendet mångenstädes saknar de garantier för objektivt bedömande av rättstvister som ur de europeiska kulturstaternas synpunkter måste påkallas. Men även i fråga om stater på allmän europeisk kulturnivå låta tvivelsutan förhållanden tänka sig, som motivera en viss försiktighet i fråga om erkännande av därifrån härrörande domar.

Att från nu antydda utgångspunkter draga en i lagstiftningen framträdande gräns mellan olika stater kan naturligtvis ej ifrågakomma. Ur den internationella sammanlevnadens synpunkt skulle något sådant te sig alltför stötande. I viss mån kunna de antydda betänkligheterna undanröjas genom upptagande i lagen av förbehåll om vägran av erkännande av domar som strida mot »god sed», »offentlig ordning», äro »grossly unjust» eller dylikt; men i fall av en allmän misstro till det främmande landets domstolsväsende äro dylika förbehåll icke tillfyllest.

Av nu anförda skäl synes intet av de system, som innebära ett av traktater obundet erkännande av främmande domars giltighet böra tagas till mönster i vårt land; varken de lagstiftningar som, i likhet med den *italienska*, med avstående från varje anspråk på ömsesidighet under vissa förutsättningar tillerkänna giltighet åt domar från en stat vilken som helst, eller de lagar som, på sätt fallet är med den *tyska*, göra giltigheten beroende av faktiskt rådande ömsesidighet.

*Tvåsidiga
traktater
förordas.*

Om alltså på förevarande område ett traktatsystem befinnes vara att föredraga framför ensidigt lagstiftande, kan det måhända te sig som ett önskemål att mellan ett så stort antal stater som möjligt kommer till stånd en kollektiv överenskommelse i ämnet, innefattande en samfällt antagen lösning av det föreliggande problemets principiella sidor och även dess detaljer. En dylik tanke har ingalunda saknat framskjutna målsmän. Senast var den vid 1925 års Haag-konferens föremål för allvarligt övervägande. Ett stort flertal av konferensens deltagare samlade sig emellertid om den meningen, att vad som, i varje fall för närvarande borde eftersträvas vore, icke en kollektivtraktat utan åstadkommande av tvåsidiga överenskommelser eller tilläventyrs traktater mellan vissa begränsade grupper av varandra närstående stater. Denna utgång av frågan synes i själva verket hälsas med tillfredsställelse. Bortsett från svå-

righeterna att, trots djupgående olikheter mellan de särskilda staternas processlagstiftning, vinna erforderlig enighet om innehållet i en dylik överenskommelse och med dessa svårigheter sammanhängande risk för fruktlös kraftförbrukning på det internationella området, synes en kollektivtraktat, som skulle stå öppen för alla eller så gott som alla stater, vara ägnad att väcka i det närmaste samma betänkligheter som här förut framhållits såsom vidlådande systemet med en ensidig lagstiftning om domar från främmande stater i allmänhet. Att en stat behåller i sin hand möjligheten att efter omständigheterna avväga sin ställning till olika främmande staters rättsväsen synes innebära en fördel, som ej gärna bör uppgivas. Vad som däremot synes böra göras till föremål för närmare övervägande är under vilka förutsättningar och i vad mån vårt land bör söka att utanför de nordiska staternas krets bringa till stånd tvåsidiga överenskommelser om domars erkännande. Att i många fall dylika överenskommelser skulle vara till fördel för landet och dess inbyggare synes vara uppenbart. I flertalet länder i Europa och i många utomeuropeiska stater lärer rättsordningen utan tvivel få anses erbjuda de garantier för lagskipningens objektivitet som böra förutsättas för att dessa länders domar skola kunna vinna erkännande här i landet. Med flera av de länder i vilka verkställighet av svensk dom för närvarande icke ifrågakommer står svenskt affärsliv i så nära beröring, att ett ömsesidigt erkännande av domar tvivelsutan skulle vara av stor praktisk betydelse. Stater finnas ock, med vilka vårt land väl icke står i lika livlig affärsförbindelse men vilkas inre lagstiftning eller redan intagna ställning i fråga om traktater av denna art låta förmoda, att överenskommelser, som vore ur svensk synpunkt antagliga skulle kunna komma till stånd, till fromma för de rättssökande, som eljest efter en i det ena landet vunnen rättegång måste underkasta sig de med en helt ny process förknippade besvär och kostnader.

Att på förhand uppgöra ett detaljerat program för förhandlingar om konventioner av nu antydd art lärer knappast kunna ifrågakomma. Det hör till naturen av dylika förhandlingar, att ofta nog först under deras fortgång framträda tankar och uppslag, som äro ägnade att leda fram till målet.

Beträffande vissa huvudfrågor synes det emellertid ej vara ur vägen att redan nu antyda de lösningar som från svensk utgångspunkt kunna vara önskvärda eller möjliga att godtaga.

*Önskemål be-
träffande
eventuella
traktater.*

En av de viktigaste och utan tvivel mest svårlösta frågorna gäller vad man plägar kalla den internationella kompetensen: frågan om de principer rörande domstolarnas behörighet, som böra göras till villkor för de fällda domarnas ömsesidiga erkännande och verkställande.

De särskilda staternas forumregler erbjuda, sinsemellan jämförda, en tämligen brokig anblick. Ett gemensamt drag framträder emellertid i

nästan alla processlagar: strävandet att, till förmån för medborgare eller innevånare i det egna landet, bereda detta lands jurisdiktion ett vidsträckt utrymme i fråga om rättsförhållanden mellan in- och utlänningar. Till en ytterlighet gå i detta avseende den franska lagstiftningen och vissa på densamma byggda lagar. Enligt art. 14 i code civil kan nämligen en utlänning, även om han varken uppehåller sig i Frankrike eller där äger tillgångar, stämmas till fransk domstol för skuld, som han i eller utanför Frankrike ådragit sig gentemot en fransman. I samma riktning, ehuru betydligt mindre långt, gå de bestämmelser i 10 kap. 1 § rättegångsbalken, som göra det möjligt att för krav å utländsk man söka denne där han träffas eller, om kravet grundar sig å här ingången förbindelse, å ort där honom tillhörigt gods finnes eller förbindelsen ingicks, bestämmelser som äga motsvarighet i flera främmande lagar. Till sin verkan härmed tämligen likvärdiga äro stadganden sådana som den i Tysklands Zivilprozessordnung förekommande, att en person — in- eller utlänning — som ej är domicilierad i Tyskland, kan i kravmål instämmas till domstol å ort där han äger någon tillgång («förmögenhetsforum»). Åt samma håll tendera de i nyare lagar tämligen allmänt gällande principerna om rätt för en kärke att, om han finner lämpligt, i stället för att anhängiggöra sitt krav vid svarandens allmänna forum, hänvända sig till ett eller annat specialforum, såsom domstol i orten för ett åberopat avtals ingående eller i orten för den avtalade prestationens uppfyllande eller i den ort, där svaranden driver verksamhet, som givit upphov till rättsförhållandet. Lagbestämmelser av sistnämnda art måste tydligen, även om så ej varit lagstiftarens huvudsyfte, komma att verka till ett utsträckande av statens jurisdiktion över utlänningar, som för dessa kan te sig rätt så betungande.

Av det sålunda anförda torde tydligt framgå, att en stat icke gärna kan inlåta sig på en sådan reglering av den internationella kompetensen, som innebär förbehållslöst godkännande av en annan stats kompetensregler. Helt orimligt förefaller exempelvis, att den nyss omnämnda, i art. 14 av code civil givna regeln skulle av andra stater respekteras och således en av fransk domstol i ett kravmål given kontumaciedom mot en i annat land bosatt person, vars samtliga tillgångar måhända befunne sig i den dömdes hemland, skulle där erkännas och befordras till verkställighet. Föga rimligare vore det, att en kontumaciedom, som i något land givits på grundvalen av bestämmelse av den typ, som i 10 kap. 1 § rättegångsbalken påträffas i fråga om utlänningar, eller med tillämpning av stadganden sådana som den tyska lagen innehåller om »förmögenhetsforum», skulle kunna, utan möjlighet till efterprövning, krävas verkställda i annat land. Men även i andra fall, där en mot utebliven svarande given dom härrör från annat forum än svarandens personliga, måste en viss betänksamhet mot domens internationella erkännande göra sig gällande. Det intvingande under ett främmande måhända avlägset lands

jurisdiktion, som ett dylikt erkännande skulle medföra, måste i många fall betecknas såsom mindre rimligt. I känslan härav har man ock i flertalet ingångna konventioner om erkännande och verkställighet av domar gjort erkännandet beroende av vissa förbehåll i fråga om den främmande domstolens kompetens.

Stundom har man härvid sökt genomföra ett mer eller mindre fullständigt system av särskilda regler för den internationella kompetensen.

I den här förut omnämnda, år 1928 undertecknade kollektivtraktaten mellan ett antal amerikanska stater har ett sådant system genomförts. Traktaten innehåller, såsom av Bil. 6 framgår, tämligen utförliga bestämmelser om internationella fora, bestämmelser som i intet avseende inkräkta på staternas självbestämmanderätt i fråga om inre behörighetsregler, men hava till syfte att på ett uttömmande sätt reglera de förutsättningar i fråga om behörigheten, som skola krävas för meddelade domars erkännande i främmande konventionsstat. Detaljerade kompetensregler av liknande art förekomma i åtskilliga tvåsidiga konventioner om domars erkännande, exempelvis i den belgisk-nederländska av år 1925 (Bil. 2), samt den år 1930 undertecknade men ännu ej ratificerade fransk-italienska.

Vid 1925 års Haag-konferens eftersträvades från flera håll en dylik fullständig reglering av det internationella kompetensspörsmålet, men det visade sig omöjligt att i detta fall uppnå enighet. I stället fann man sig föranlåten att i den »traktatmodell», som blev resultatet av konferensens förhandlingar rörande domars erkännande, inskränka sig till en formel, enligt vilken, såsom förutsättning för erkännandet av främmande domstols kompetens skulle uppställas allenast att något fall ej föreläge, då denna kompetens vore utesluten enligt rättsordningen i den stat där erkännande av dom ifrågakomme.

Intetdera av dessa system synes emellertid från svensk sida böra tagas till utgångspunkt för förhandlingar om konventioner rörande främmande domar. En överenskommelse innehållande detaljerade internationella forumbestämmelser skulle sannolikt innebära, att svenska domar fölle utanför konventionen i åtskilliga fall där bärande skäl för deras uteslutande ej ur svensk synpunkt föreligger. Exempelvis skulle tvivelsutan från vissa staters sida svårigheter uppstå att medgiva internationell giltighet åt vissa i svensk lagstiftning stadgade fora, såsom forum continentiae causarum m. fl. Å andra sidan skulle man förmodligen från en eller annan sida påfordra internationellt erkännande av vissa fora, som äro för vår inre rätt främmande och skulle vara ägnade att mången gång starkt betunga svenska svarandeparter, exempelvis domstol i ort för ett avtals ingående eller uppfyllande.

Den i 1925 års traktatmodell anvisade utvägen att, för sådana särskilda fall då en stats inre rättsordning förbehåller statens domstolar uteslutande jurisdiktion, upprätthålla denna ståndpunkt även i konventioner

med andra stater men i övrigt avstå från prövning av den främmande domstolens kompetens, torde vara oframkomlig. En formel av innehåll, att erkännande av främmande dom icke skall ifrågakomma när rättsordningen i den stat där domen göres gällande utesluter behörighet för domstolarna i den stat där domen fällt, ger ur svensk synpunkt knappast någon mening. När ett lands rättsordning, såsom fallet är hos oss, i det hela vägrar att såsom rättsfakta erkänna utländska domar, innebär detta, att i ett sådant land samtliga i landets lag stadgade fora äro i förhållande till utlandet exklusiva.

Vill man emellertid, såsom torde vara åsyftat, i traktatmodellens ifrågavarande formel inlägga den meningen, att en stat, som med en annan ingår överenskommelse om domars erkännande, likväl äger betrakta den främmande statens domstolar såsom obehöriga därest statens egen lagstiftning eller praxis skulle innefatta någon speciell å det föreliggande fallet tillämplig rättsregel om internationell obehörighet, blir formeln visserligen något mindre obegriplig. Men dess tillämpande kommer i så fall att leda till en brist på reciprocitet, som ur svensk synpunkt knappast skulle låta försvara sig. Av allt att döma är det i framför allt den inre schweiziska lagstiftningen man har att söka upprinnelsen till traktatmodellens ifrågavarande regel. Såsom i det föregående anförts, innehåller den schweiziska förbundsförfattningen en bestämmelse, enligt vilken den som är domicilierad i Schweiz icke kan för personligt krav instämmas till annan domstol än forum domicili. Denna bestämmelse torde närmast hava haft avseende på den kantonala lagstiftningen, vilken genom densamma förhindrats att för personliga fordringar påbjuda eller medgiva något annat forum än boningsorten; men bestämmelsen har, efter vad alltid synes hava antagits, tillämpning även i fråga om erkännandet av utländska domar. En i överensstämmelse med traktatmodellen avfattad konvention mellan Schweiz och en annan stat skulle alltså, med bokstavig tillämpning av förbundsförfattningens art. 59, komma att för Schweiz medföra allenast en starkt begränsad förpliktelse att erkänna den andra statens jurisdiktionsmyndighet, medan denna senare stat, så länge dess allmänna lagstiftning ej innehölle en mot art. 59 svarande bestämmelse, bleve förbunden att utan förbehåll erkänna de schweiziska domstolarnas kompetens.

Enligt vad förhandlingarna vid 1925 års konferens utvisa, har man ock vid traktatmodellens utarbetande i viss mån haft insikt om det otillfredsställande i den föreskrivna formeln och hänvisat till möjligheten att vid tvåsidiga konventioners utarbetande närmare reglera den internationella kompetensen. I de konventioner som sedermera tillkommit på Haag-förslagets grundval förekommer i själva verket en dylik närmare reglering, innefattande positiva bestämmelser om den främmande kompetensens erkännande i åtskilliga fall, där sakfälld svarande har domicil utanför det land där erkännande kräves. Anmärkningsvärt är, att i tre av

dessa konventioner — den schweizisk-österrikiska, den schweizisk-tjeckoslovakiska och den schweizisk-tyska — den ena av de kontraherande staterna just är den, vars särställning man synes hava velat bevara genom 1925 års formel. Att så kunnat ske beror däraf, att man icke ens i Schweiz kunnat upprätthålla den exklusiva ståndpunkt, som skulle ligga i bokstavig tillämpning av art. 59 i förbunds författningen, utan håller sig till den något fria tolkning av nämnda artikel, som hävdats av den schweiziska förbundsdomstolen. Denna centraldomstol har nämligen ansett sig kunna, utan hinder av artikelns ordalydelse, godtaga utländsk domstols kompetens, icke allenast där svaranden är domicilierad utanför Schweiz, utan även i alla sådana fall där 1) svaranden på förhand underkastat sig den utländska kompetensen eller 2) utan förbehåll inlåtit sig i sakligt svaromål eller 3) en tvistefråga framträtt i form av genkrav i en vid den utländska domstolen anhängiggjord rättegång. Enligt de tre nyssnämnda, av Schweiz biträdda konventionerna skall nu den främmande kompetensen godkännas såväl när svaranden har domicil inom den stat där domen åberopas som ock eljest, så framt något av nyssnämnda tre fall är för handen, och även i ett fjärde fall, nämligen när saken gäller krav på grund av affärsrörelse, som av svaranden idkats inom den främmande domstolens område. Konventionerna innebära med andra ord, att en utländsk, mot utebliven svarande given dom ej erkännes i andra fall än när svaranden är bosatt eller driver rörelse i den stat där domen givits eller på förhand erkänt den utländska domstolens behörighet.

Det vill synas, som om vid eventuella förhandlingar mellan Sverige och andra stater en med nyssnämnda tre konventioner någorlunda överensstämmande reglering av den internationella domstolskompetensen icke skulle vara utesluten. En dylik reglering skulle i sak ej alltför väsentligt avvika från motsvarande bestämmelser i den föreslagna konventionen mellan de nordiska staterna och synes, när det gäller främmande stater med gammal utvecklad rättskultur, knappast böra väcka avgörande betänkligheter.

En mindre lycklig punkt i dessa överenskommelser är emellertid den från traktatmodellen alltjämt bibehållna bestämmelsen, att såsom förutsättning för främmande doms erkännande skall gälla, att rättsordningen i den stat där erkännande ifrågakommer icke medför, att den andra statens domstolar äro uteslutna från kompetens. Av skäl som i det föregående anförts torde ett dylikt förbehåll ej gärna kunna inflyta i en av Sverige ingången konvention. Dess eliminerande torde emellertid numera knappast komma att möta svårighet. Vad man synes hava velat vinna genom förbehållet har i själva verket uppnåtts genom bestämmelserna att svaranden skall vara domicilierad i domslandet eller hava på ett eller annat sätt underkastat sig den utländska domstolens kompetens.

Ett annat av huvudspörsmålen vid förhandlingar och konventioner rö-

rande domars erkännande är frågan om vilka slag av rättsliga avgöranden böra falla inom den ifrågasatta konventionsmässiga regleringen.

I detta avseende förete hittills föreliggande konventioner och konventionsförslag stora skiljaktigheter. Sålunda omfatta 1925 års traktatmodell och förenämnda tre på dess grundval byggda konventioner domar i såväl förmögenhetsrättsliga som familjerättsliga ämnen, medan däremot i det nordiska konventionsförslaget den senare ämnesgruppen är undantagen.

Domar rörande kriminellt skadestånd äro åter inbegripna i det nordiska förslaget, men synas ej vara omfattade av 1895 års traktatmodell och äro uttryckligen undantagna från de tre konventionernas tillämpningsområde.

Domar rörande fast egendom äro undantagna i det nordiska förslaget men inbegripna under de tre konventionerna, dock att, med hänsyn till avfattningen av en bestämmelse i den tyska Zivilprocessordning, jämförd med förutnämnda, i den schweizisk-tyska konventionen upptagna förbehåll rörande den ena eller andra statens exklusiva domsrätt, schweiziska domar angående tysk fastighet ej anses kunna vinna erkännande i Tyskland.

Avgöranden som falla inom »jurisdictio voluntaria» äro inbegripna under den schweizisk-tjeckoslovakiska och den schweizisk-österrikiska konventionen men ej under den schweizisk-tyska eller det nordiska förslaget.

Förlikningar inför domstol omfattas av såväl traktatmodellen som det nordiska förslaget.

Beträffande den ställning som från svensk sida bör vid eventuella förhandlingar intagas till dessa avgränsningsspörsmål synes till en början uppenbart, att avgöranden i familjerättsliga frågor icke böra inbegripas under konventionerna. I avseende å internationella förhållanden på familjerättens område har för Sveriges del en konventionsmässig reglering i viss mån redan kommit till stånd; och även utan konvention lära, såsom redan framhållits, utländska familjerättsliga domar i många fall på grund av sin egenskap av konstituerande rättsfakta kunna vinna erkännande, och detta under förutsättningar som ej sammanfalla med dem som krävas för erkännande av domar rörande förmögenhetsrättsliga spörsmål.

I fråga om domar rörande kriminellt skadestånd torde det, trots vissa i öppen dag liggande betänkligheter mot deras erkännande, ur svensk synpunkt få anses övervägande önskvärt att desamma, på sätt skett i det nordiska konventionsförslaget, inbegripas även under andra konventioner. Med hänsyn till den ställning, som i hittills utgångna konventioner mellan främmande stater intagits av dessa konventioners signatärmakter, synes det emellertid vara mindre sannolikt att ett dylikt önskemål skulle kunna förverkligas.

Domar rörande fast egendom böra uppenbarligen icke inbegripas under någon konvention, som Sverige kan komma att ingå.

Avgöranden som falla inom *jurisdictio voluntaria* förekomma hos oss huvudsakligen inom fastighetsväsendets och familjerättens områden och lära redan på grund härav komma att ligga utanför de ifrågasatta konventionerna. Men även där de gälla förmögenhetsrättsliga spörsmål lära dylika avgöranden böra hållas utanför. Särskilt måste detta gälla i fråga om alla konkursrättsliga avgöranden.

Förlikningar, som ingås vid domstol och röra sådana ämnen som i konventionerna avses, torde i avseende å erkännande och verkställighet böra likställas med domar.

I fråga om de domar, å vilka konvention äger tillämpning, bör tydligen såsom huvudprincip gälla, att någon materiell efterprövning av dylik dom ej må förekomma när den återopas i främmande konventionsstat. Detta är i själva verket huvudsyftet med de konventioner, som här avses. Fullt ut har emellertid detta syfte knappast någonsin kunnat uppnås. Så gott som alla konventioner om domars erkännande innehålla en s. k. generalklausul: ett förbehåll om rätt att vägra erkännande av dom, vars innehåll befinnes strida mot »offentlig ordning», »goda seder» eller dylikt. En isolerad undantagsställning intager härutinnan den nu gällande svensk-danska konventionen, medan däremot till och med i det föreliggande nordiska konventionsförslaget ett dylikt förbehåll ansetts ofrånkomligt. Liknande bestämmelser komma med säkerhet att krävas från varje stat, med vilken Sverige hädanefter inlåter sig i förhandling i ämnet. Måhända bör man ej heller från svensk synpunkt bortse från att fall kunna förekomma, där ett förbehåll av denna art kan vara påkallat. Önskvärt är emellertid, att förbehållet erhåller en avfattning som i möjligaste mån förebygger dess tillämpande i oträngt mål. Måhända kan den i det nordiska förslaget valda avfattningen — enligt vilken erkännande kan vägras endast när detsamma uppenbarligen vore oförenligt med landets rättsordning — här vid lag tjäna till förebild.

Ett ytterligare förbehåll av i viss mån materiell art har stundom påyrkats. Man har nämligen gjort gällande, att en dom för att vinna erkännande bör vara byggd på den materiella rätt som, enligt de internationellt-privaträttsliga principerna i det land där erkännande kräves, bort i det föreliggande fallet vinna tillämpning. Denna mening, vilken allmänt gjort sig gällande beträffande statusfrågor och familjerättsliga förhållanden, har onekligen även utanför dessa områden ett visst fog. Ett förbehåll av nämnda art skulle emellertid i tillämpningen leda till betydande svårigheter, med hänsyn till den osäkerhet som alltjämt, ej minst i vårt land, råder rörande de internationellt-privaträttsliga principer, som böra gälla i fråga om rättsförhållanden på grund av köp och andra i de internationella mellanhavandena vanliga transaktioner. I alla händelser torde, att döma av de på senare tid tillkomna konventionerna, på

andra håll föga sympati förefinnas för den konventionsmässiga regleringens belastande med sagda förbehåll. Så till vida föreligger dock här vid lag ett undantag, som i den schweizisk-tyska konventionen stadgas, att erkännande skall vägras, när, till förfång för en part som tillhör den stat där erkännande påkallas, domen i fråga om denna parts rättskapitet eller hans företrädande i rättegången eller ett för tvisten relevant familjerättsligt förhållande, innefattar tillämpning av annan lag än den som enligt hans hemlands rätt bort komma till användning. Skulle under eventuella förhandlingar en bestämmelse av dylikt innehåll komma att påyrkas, synes allvarligare invändning däremot ej föreligga.

Beträffande *verkställighet* av främmande domar, som enligt eventuella konventioner skola äga giltighet i en konventionsstat, lärer en procedur, vari ingår den sakfällde svarandens hörande, näppeligen kunna undvikas. Att konventionsvis bestämma vilka myndigheter det skall åligga att förordna om verkställighet och huru förfarandet närmare skall anordnas torde knappast vara möjligt. Man synes böra inskränka sig till att, på sätt skett i den schweizisk-tyska konventionen, fastslå att proceduren för erhållande av verkställighet skall vara enkel och ägnad att leda till skyndsamt avgörande. Ett inre svenskt spörsmål blir i så fall, huruvida verkställighetsproceduren bör i rättsenhetens intresse förläggas till ett centralorgan — tilläventyrs Svea hovrätt — eller till överexekutor.

Härmed hava angivits de frågor, som torde utgöra huvudpunkter i eventuella förhandlingar om domars erkännande och vissa riktlinjer, som synas kunna ifrågakomma såsom vägledande vid nämnda punkters behandling.

*Förhand-
lingar med
vissa stater
önskvärda.*

Såsom redan yttrats, torde utsikt ej saknas att på de antydda grundvalarna uppnå överenskommelse med vissa främmande stater med stadgad och beprövad rättsordning. Anser man, i överensstämmelse med den uppfattning som i det föregående hävdats, att dylika överenskommelser äro till båtad för vårt lands rättsliv och ägnade att främja dess medborgares intressen, vill det synas som om numera, sedan de i ämnet förda förhandlingarna med de nordiska grannstaterna kunna anses avslutade, tidpunkten vore inne att inlåta sig på dylika förhandlingar med andra stater.

Av skäl som i det föregående anförts torde emellertid på nuvarande stadium någon överenskommelse ej böra eftersträvas med stater som synas benägna att kräva en mer eller mindre fullständig reglering av den internationella domstolskompetensen. Frågan om överenskommelse med dylika stater synes lämpligen kunna vila, i avbidan på den utveckling av traktatväsendet på förevarande område, som torde vara att motse under en närmare framtid.

Vissa andra länder — framför allt England — torde över huvud ej vara hågade för överenskommelser i ämnet utan föredraga att självständigt reglera hithörande spörsmål. När detta sker efter de vidsynta

principier som hittills gjort sig gällande i engelsk domstolspraxis, synes saknaden av konventionsmässig reglering ej behöva göra sig synnerligen kännbar i vårt land. Att hoppas är allenast att, när det gäller engelska domar — likasom domar från andra länder med vilka konvention ej ingåtts — de svenska domstolarna skola taga den hänsyn till det utländska avgörandet, som skäligen bör, oberoende av överenskommelse, tillkomma detsamma såsom bevismedel och källa till upplysning om främmande rätt.

Resultatet av den framlagda utredningen kan sammanfattas sålunda: att amlledning ej föreligger till meddelande av allmänna bestämmelser rörande erkännande och verkställighet av utländska domar; att det däremot under vissa förutsättningar är önskvärt, att överenskommelser om erkännande och verkställighet ingås, ej blott med de nordiska grannländerna, utan även med andra stater, vilkas rättsordning ej är oss alltför främmande och erbjuder garantier för objektivt avgörande av rättstvister; att bland de åsyftade förutsättningarna bör ingå den, att uttömmande gemensamma regler om internationell kompetens för konventionsstaternas domstolar icke ifrågasättas; samt att utsikt synes vara för handen att med vissa stater på den europeiska kontinenten ingå konventioner, som ur svensk synpunkt kunna godkännas.

Sammanfattning.

Abkommen

zwischen dem Deutschen Reich und der Schweizerischen Eidgenossenschaft über die gegenseitige Anerkennung und Vollstreckung von gerichtlichen Entscheidungen und Schiedssprüchen, unterzeichnet am 2 November 1929.

Artikel 1.

Die im Prozessverfahren über vermögensrechtliche Ansprüche ergangenen rechtskräftigen Entscheidungen der bürgerlichen Gerichte des einen Staates werden ohne Unterschied ihrer Benennung (Urteile, Beschlüsse, Vollstreckungsbefehle), jedoch mit Ausnahme der Arreste und einstweiligen Verfügungen, und ohne Rücksicht auf die Staatsangehörigkeit der an dem Rechtsstreit beteiligten Parteien, im Gebiete des andern Staates anerkannt, wenn für die Gerichte des Staates, in dessen Gebiet die Entscheidung gefällt wurde, eine Zuständigkeit nach Massgabe des Artikel 2 begründet war und nicht nach dem Rechte des Staates, in dessen Gebiet die Entscheidung geltend gemacht wird, für dessen Gerichte eine ausschliessliche Zuständigkeit besteht.

Artikel 2.

Die Zuständigkeit der Gerichte des Staates, in dem die Entscheidung gefällt wurde, ist im Sinne des Artikel 1 begründet, wenn sie in einer staatsvertraglichen Bestimmung vorgesehen oder eine der folgenden Voraussetzungen erfüllt ist:

1. wenn der Beklagte zur Zeit der Klageerhebung oder zur Zeit der Erlassung der Entscheidung seinen Wohnsitz oder die beklagte juristische Person ihren Sitz in diesem Staate hatte;
2. wenn sich der Beklagte durch eine ausdrückliche Vereinbarung der Zuständigkeit des Gerichts, das die Entscheidung gefällt hat, unterworfen hatte;
3. wenn der Beklagte sich vorbehaltlos auf den Rechtsstreit eingelassen hatte;
4. wenn der Beklagte am Orte seiner geschäftlichen Niederlassung oder Zweigniederlassung für Ansprüche aus dem Betriebe dieser Niederlassung belangt worden ist;
5. für eine Widerklage, wenn der Gegenanspruch mit dem in der Klage geltend gemachten Anspruch oder mit den gegen diesen vorgebrachten Verteidigungsmitteln in rechtlichem Zusammenhange steht.

Artikel 3.

Die in nicht vermögensrechtlichen Streitigkeiten zwischen Angehörigen eines der beiden Staaten oder beider Staaten ergangenen rechtskräftigen Entscheidungen der bürgerlichen Gerichte des einen Staates werden im Gebiete des anderen Staates anerkannt, es sei denn, dass an dem Rechtsstreit ein Angehöriger des Staates, in dem die Entscheidung geltend gemacht wird, beteiligt war und nach dem Rechte dieses Staates die Zuständigkeit eines Gerichts des anderen Staates nicht begründet war. Dies gilt auch insoweit, als die in einer nichtvermögensrechtlichen Streitigkeit ergangene Entscheidung sich auf einen vermögensrechtlichen Anspruch mit erstreckt, der von dem in ihr festgestellten Rechtsverhältnis abhängt.

Artikel 4.

Die Anerkennung ist zu versagen, wenn durch die Entscheidung ein Rechtsverhältnis zur Verwirklichung gelangen soll, dem im Gebiete des Staates, wo die Entscheidung geltend gemacht wird, aus Rücksichten der öffentlichen Ordnung oder der Sittlichkeit, die Gültigkeit, Verfolgbarkeit oder Klagbarkeit versagt ist.

Sie ist ferner zugunsten eines inländischen Beteiligten zu versagen, wenn in der Entscheidung, bei Beurteilung seiner Handlungsfähigkeit oder seiner gesetzlichen Vertretung oder bei Beurteilung eines für den Anspruch massgebenden familien- oder erbrechtlichen Verhältnisses oder der dafür massgebenden Feststellungen des Todes einer Person, zu seinem Nachteil andere als die nach dem Rechte des Staates, wo die Entscheidung geltend gemacht wird, anzuwendenden Gesetze zugrunde gelegt sind.

Hat sich der Beklagte auf den Rechtsstreit nicht eingelassen, so ist die Anerkennung zu versagen, wenn die Zustellung der den Rechtsstreit einleitenden Ladung oder Verfügung an den Beklagten oder seinen zur Empfangnahme berechtigten Vertreter nicht rechtzeitig oder lediglich im Wege der öffentlichen Zustellung oder im Auslande auf einem anderen Wege als dem der Rechtshilfe bewirkt worden ist.

Artikel 5.

Das Gericht des Staates, wo die Entscheidung geltend gemacht wird, ist bei der Prüfung der die Zuständigkeit eines Gerichtes des anderen Staates begründenden Tatsachen und der Versagungsgründe an die tatsächlichen Feststellungen der Entscheidung nicht gebunden. Eine weitere Nachprüfung der Gesetzmässigkeit der Entscheidung findet nicht statt.

Artikel 6.

Die Entscheidungen der Gerichte des einen Staates, die nach den vorstehenden Bestimmungen im Gebiete des anderen Staates anzuerkennen sind, werden auf Antrag einer Partei von der zuständigen Behörde dieses Staates für vollstreckbar erklärt. Vor der Entscheidung ist der Gegner zu hören. Die Vollstreckbarerklärung hat in einem möglichst einfachen und schleunigen Verfahren zu erfolgen.

Die Vollziehung der für vollstreckbar erklärten Entscheidung bestimmt sich nach dem Rechte des Staates, in dem die Vollstreckung beantragt wird.

Artikel 7.

Die Partei, die für eine Entscheidung die Vollstreckbarerklärung nachsucht, hat beizubringen:

1. eine vollständige Ausfertigung der Entscheidung; die Rechtskraft der Entscheidung ist, soweit sie sich nicht schon aus der Ausfertigung ergibt, durch öffentliche Urkunden nachzuweisen;
2. die Urschrift oder eine beglaubigte Abschrift der Urkunden, aus denen sich die der Vorschrift des Artikel 4 Abs. 3 entsprechende Ladung der nichterschienenen Partei ergibt.

Auf Verlangen der Behörde, bei der die Vollstreckbarerklärung beantragt wird, ist eine Übersetzung der im Abs. 1 bezeichneten Urkunden in die amtliche Sprache dieser Behörde beizubringen. Diese Übersetzung muss von einem diplomatischen oder konsularischen Vertreter oder einem beeidigten Dolmetscher eines der beiden Staaten als richtig bescheinigt sein.

Artikel 8.

Die in einem gerichtlichen Güteverfahren (Sühneverfahren) oder nach Erhebung der Klage vor einem bürgerlichen Gericht abgeschlossenen oder vor einem solchen

bestätigten Vergleiche stehen, vorbehaltlich der Bestimmung des Artikel 4 Abs. 1, hinsichtlich ihrer Vollstreckbarkeit anzuerkennenden gerichtlichen Entscheidungen im Sinne der Artikel 6 und 7 gleich.

Artikel 9.

Hinsichtlich der Anerkennung und Vollstreckung von Schiedssprüchen gilt im Verhältnis zwischen den beiden Staaten das in Genf zur Zeichnung aufgelegte Abkommen zur Vollstreckung ausländischer Schiedssprüche vom 26. September 1927 mit der Massgabe, dass es ohne Rücksicht auf die im Artikel 1 Abs. 1 daselbst enthaltenen Beschränkungen auf alle in einem der beiden Staaten ergangenen Schiedssprüche Anwendung findet.

Zum Nachweis, dass der Schiedsspruch eine endgültige Entscheidung im Sinne des Artikel 1 Abs. 2 lit. d des vorbezeichneten Abkommens darstellt, genügt in Deutschland eine Bescheinigung der Geschäftsstelle des Gerichts, bei dem der Schiedsspruch niedergelegt ist, in der Schweiz eine Bescheinigung der zuständigen Behörde des Kantons, in dem der Schiedsspruch ergangen ist.

Vor einem Schiedsgericht abgeschlossene Vergleiche werden in derselben Weise wie Schiedssprüche vollstreckt.

Bil. 2.

Convention

entre la Belgique et les Pays-Bas sur la compétence judiciaire territoriale, sur la faillite, sur l'autorité et l'exécution des décisions judiciaires, des sentences arbitrales et des actes authentiques, signée à Bruxelles le 28 mars 1925 et ratifiée 1929.

Titre I.

De la compétence territoriale.

Article 1er.

1. En matière civile et en matière commerciale, les Belges dans les Pays-Bas et les Néerlandais en Belgique sont régis par les mêmes règles de compétence que les nationaux.

2. L'article 127 du code de procédure civile néerlandais n'est pas applicable aux défendeurs belges et l'article 53 de la loi belge du 25 mars 1876 n'est pas applicable aux défendeurs néerlandais.

Article 2.

Sous réserve pour chaque Etat d'apprécier la capacité d'agir devant ses Tribunaux, les personnes civiles constituées conformément à la législation de l'un des deux Etats et y ayant leur siège, ainsi que les corporations, associations ou communautés qui, suivant la législation de l'une ou l'autre des parties contractantes, ont le droit d'ester en justice, seront considérées pour l'application des règles de compétence territoriale comme ressortissants dudit Etat et y ayant leur domicile.

Article 3.

1. Sauf les exceptions et modifications établies ou à établir par l'une des deux législations nationales, ainsi que par les Conventions internationales, le défendeur sera assigné devant le juge de son domicile dans les Pays-Bas ou en Belgique ou, à défaut d'un tel domicile, devant le juge de sa résidence dans les Pays-Bas ou en Belgique.

2. Dans les Pays-Bas le défendeur peut être assigné devant le juge du demandeur si, en vertu des lois des deux pays, de la présente convention, ou des Conventions internationales conclues par les Pays-Bas il n'existe aucun autre tribunal compétent. En Belgique le défendeur peut être assigné devant le juge du demandeur si en vertu des lois des deux pays, de la présente convention ou des Conventions internationales conclues par la Belgique, il n'existe aucun autre tribunal compétent.

Article 4.

En matière mobilière (personnelle), civile ou commerciale, le demandeur peut saisir de la contestation le juge du lieu où l'obligation est née, a été ou doit être exécutée.

Article 5.

1. Lorsqu'un domicile attributif de juridiction a été élu dans l'un des deux pays pour l'exécution d'un acte, les juges du lieu du domicile élu sont seuls compétents pour connaître des contestations relatives à cet acte, sauf les exceptions et modifications établies ou à établir par l'une des deux législations nationales, ainsi que par les Conventions internationales.

2. Si le domicile n'a été élu qu'en faveur de l'une des parties contractantes, celle-ci conserve le droit de saisir tout autre juge compétent.

3. Tout industriel ou commerçant, toute société civile ou commerciale de l'un des deux pays, qui établit dans l'autre une succursale, une agence ou un établissement similaire, sera considéré comme ayant élu domicile, pour le jugement de toutes les contestations concernant la succursale, l'agence ou l'établissement, au lieu où ceux-ci ont leur siège.

Article 6.

1. Les tribunaux de l'un des Etats contractants renvoient, si l'une des parties le demande, devant les tribunaux d'autre pays les contestations dont ils sont saisis, quand ces contestations y sont déjà pendantes ou quand elles sont connexes à d'autres contestations soumises à ces tribunaux.

Ne peuvent être considérées comme connexes que les contestations qui procèdent de la même cause ou portent sur le même objet.

2. Le juge devant lequel la demande originaire est pendante connaît des demandes en garantie, des demandes en intervention et des demandes incidentes, ainsi que des demandes reconventionnelles, à moins qu'il ne soit incompetent à raison de la matière.

Article 7.

Si en cas de saisie-arrêt la partie saisie n'a ni domicile, ni résidence dans aucun des deux pays, le tribunal du lieu de la saisie-arrêt est compétent pour connaître de l'existence de la créance, à moins qu'il ne soit incompetent à raison de la matière et sauf le cas de litispendance. Il l'est également pour statuer sur la demande en validité ou en mainlevée.

Article 8.

Les mesures provisoires ou conservatoires organisées par les législations néerlandaise ou belge peuvent, en cas d'urgence, être requises des autorités de chacun des deux pays, quel que soit le juge compétent pour connaître du fond.

Article 9.

1. Les articles 1 à 8 s'appliquent à tous les cas où un ressortissant de l'un des Etats contractants agit ou est cité devant une juridiction de l'autre Etat, sous réserve, lorsque de défendeur n'est ni belge, ni néerlandais, des exceptions résultant des Conventions internationales.

2. Dans le cas où il y a plusieurs demandeurs ou défendeurs, ces articles s'appliquent même s'il n'y a qu'un seul demandeur ou défendeur qui est ressortissant de l'autre Etat.

3. Les demandes en intervention et les demandes incidentes n'exercent, en ce qui concerne, la compétence aucune influence sur le jugement de la demande principale.

Article 10.

Pour tous les cas où les articles précédents n'établissent ni règles de compétence commune, ni dérogation aux lois nationales, la compétence est réglée dans chaque Etat par la législation qui lui est propre.

Titre II.

De l'autorité et de l'exécution des décisions judiciaires, des sentences arbitrales et des actes authentiques.

Article 11.

1. L'autorité des décisions judiciaires rendues en matière civile ou commerciale dans l'un des deux Etats sera reconnue dans l'autre, à la demande de toute partie intéressée, si elles réunissent les conditions suivantes:

1°: que la décision ne contienne rien de contraire à l'ordre public ou aux principes du droit public du pays où elle est invoquée;

2°: qu'elle soit susceptible d'exécution dans le pays où elle a été rendue, bien que des voies de recours y soient encore ouvertes contre elle;

3°: que d'après les lois de pays où la décision a été rendue, l'expédition qu'en est produite réunisse les conditions nécessaires à son authenticité;

4°: que les parties aient été légalement représentées ou déclarées défailtantes, après avoir été légalement citées;

5°: que les règles de compétence territoriales établies par la Convention n'aient pas été méconnues.

2. Les règles relatives à la compétence, à la preuve et à la procédure ne concernent ni l'ordre public ni les principes du droit public, visés au 1°, de l'alinéa précédent.

3. Le juge doit, d'office, examiner si la décision remplit à l'égard de toutes les parties, après qu'elles auront été légalement citées, les conditions énumérées à l'alinéa 1er et le constater dans son jugement. Celui-ci a effet à cet égard envers toutes les parties et dans toute l'étendue du territoire.

Article 12.

1. Les décisions judiciaires rendues dans l'un des deux Etats peuvent être mises à exécution dans l'autre Etat, tant sur les meubles que sur les immeubles, après y avoir été déclarées exécutoires.

2. L'exequatur est accordé par le tribunal civil de l'arrondissement où l'exécution doit être poursuivie. Le jugement d'exequatur a effet envers toutes les parties et dans toute l'étendue du territoire.

3. L'examen du tribunal ne portera que sur les points énumérés dans l'article 11 et conformément à son alinéa 3.

Article 13.

En accordant l'exequatur, le juge ordonne, s'il y a lieu, les mesures nécessaires pour que la décision étrangère reçoive la même publicité que si elle avait été prononcée dans le ressort où elle est rendue exécutoire.

Article 14.

1. Toute partie intéressée peut demander l'exequatur.

2. La procédure de la demande en exequatur est régie par la loi de l'Etat dans lequel l'exécution est requise.

3. Le jugement qui statue sur la demande en exequatur n'est pas susceptible d'opposition. Il peut toujours être attaqué par la voie de l'appel dans les quatorze jours après le jour du prononcé, si le jugement est contradictoire, et dans les quatorze jours après le jour de la signification s'il est par défaut.

4. Le juge peut exiger que la décision soit traduite dans la langue employée au lieu où il siège: cette traduction sera certifiée conforme par un traducteur juré de son pays.

5. Une copie authentique dûment legalisée doit toujours être produite.

6. Le juge peut ordonner que l'exequatur sorte ses pleins et entiers effets, nonobstant recours, avec ou sans caution.

Article 15.

1. Les sentences arbitrales rendues dans l'un des deux Etats seront reconnues dans l'autre et peuvent y être rendues exécutoires, si elles satisfont aux conditions exigées par les numéros 1, 2, 3 et 4 de l'article 11.

2. L'exequatur est accordé par le président du tribunal civil de l'arrondissement dans lequel l'exécution est poursuivie.

Article 16.

1. Les actes authentiques exécutoires dans l'un des deux pays peuvent être déclarés exécutoires dans l'autre par le président du tribunal civil de l'arrondissement où l'exécution est demandée.

2. Ce magistrat vérifie si les actes réunissent les conditions nécessaires pour leur authenticité dans le pays où ils ont été reçus et si les dispositions dont l'exécution est poursuivie n'ont rien de contraire à l'ordre public ou aux principes du droit public du pays où l'exequatur est requis.

Article 17.

1. Les hypothèques terrestres conventionnelles, consenties dans l'un des deux Etats, ne seront inscrites et ne produiront effet dans l'autre que lorsque les actes qui en contiennent la stipulation auront été rendus exécutoires par le président du tribunal civil de l'arrondissement où les biens sont situés.

2. Ce magistrat vérifie si les actes et les procurations qui en sont le complément, réunissent toutes les conditions nécessaires pour leur authenticité dans le pays où ils ont été reçus.

3. Les dispositions qui précèdent sont également applicables aux actes de consentement à radiation ou à réduction passés dans un des deux pays.

Article 18.

1. Dans les cas prévus par les articles 15, 16 et 17 la décision du Président a effet dans toute l'étendue du territoire.

2. La décision n'est pas susceptible d'opposition. Elle peut être attaquée par la voie de l'appel dans les quatorze jours après le jour du prononcé, si elle est contradictoire, et dans les quatorze jours après le jour de sa signification si elle est par défaut.

3. Les formes de la requête, ainsi que la procédure d'appel sont régies par les lois de l'Etat dans lequel l'exécution est requise.

Article 19.

Les dispositions du présent titre s'appliquent quelle que soit la nationalité des parties, sauf les exceptions résultant des Conventions internationales.

Bil. 3.

Convention

entre la Suisse et la République Tchèque relative à la reconnaissance et à l'exécution de décisions judiciaires, signée le 21 décembre 1926.

Article premier.

L'autorité des décisions judiciaires rendues en matière civile ou en matière commerciale dans l'un des Etats contractants sera reconnue dans l'autre Etat, si elles remplissent les conditions suivantes:

1°: que, pour l'affaire en question, les règles de compétence judiciaire internationale admises par le droit de l'Etat dans lequel la décision est invoquée n'excluent pas la juridiction de l'autre Etat;

2°: que la reconnaissance de la décision ne soit pas contraire à l'ordre public ou aux principes du droit public de l'Etat où la décision est invoquée;

3°: que, d'après la loi de l'Etat où la décision a été rendue, celle-ci soit passée en force de chose jugée;

4°: qu'en cas de jugement par défaut, la partie défaillante contre laquelle la décision est invoquée ait été régulièrement citée, conformément à la loi de l'Etat où la décision a été rendue, et que la citation l'ait atteinte en temps utile.

L'examen par les autorités de l'Etat où la décision est invoquée ne portera que sur les conditions énumérées sous chiffres 1 à 4. Ces autorités devront examiner d'office si lesdites conditions sont remplies.

Article 2.

En considération des cas où la Suisse, sur la base de l'article 59 de la constitution fédérale, ne reconnaît pas, dans le sens de l'article premier, chiffre 1, de la présente Convention, la juridiction d'un autre Etat, il est disposé par analogie ce qui suit:

La juridiction suisse ne sera pas reconnue en Tchécoslovaquie à l'égard des réclamations personnelles contre le débiteur solvable qui avait son domicile en Tchéco-

slovaquie au moment de l'ouverture d'action, si ce débiteur n'a pas convenu d'un for en Suisse ou n'est pas entré en matière, sans réserve, sur le fond de l'action introduite devant le juge suisse.

Cette disposition ne mettra pas obstacle à ce que la juridiction suisse soit reconnue lorsque le débiteur sera recherché au for de son établissement commercial ou industriel ou de sa succursale pour des réclamations dont la cause remonte à l'exploitation de cet établissement, ou encore lorsqu'une demande reconventionnelle en connexité avec la demande principale aura été introduite au for de cette dernière.

Ne seront pas considérées comme réclamations personnelles au sens du présent article les actions fondées sur le droit de la famille et le droit des successions, ainsi que les actions réelles et les actions mixtes.

Article 3.

Les décisions judiciaires rendues dans l'un des Etats contractants pourront être mises à exécution dans l'autre Etat, si elles sont exécutoires dans l'Etat où elles ont été rendues et si elles remplissent les conditions énumérées dans l'article premier, chiffres 1 à 4.

L'examen par les autorités de l'Etat où l'exécution est demandée ne portera que sur les exigences indiquées au précédent alinéa. Ces autorités devront examiner d'office s'il est satisfait aux dites exigences.

Article 4.

La partie qui invoque la décision ou qui en demande l'exécution devra produire:
1°: une expédition de la décision remplissant les conditions nécessaires à son authenticité;

2°: les pièces de nature à établir que la décision est passée en force de chose jugée et, s'il y a lieu, qu'elle est devenue exécutoire;

3°: une copie authentique de l'assignation (art. premier, ch. 4) de la partie qui a fait défaut à l'instance;

4°: une traduction des pièces énumérées ci-dessus certifiée conforme d'après les prescriptions de l'un ou l'autre Etat, sauf dispense de cette obligation par l'autorité compétente; la traduction sera produite en Tchécoslovaquie en langue tchécoslovaque, en Suisse dans la langue de l'autorité requise.

Article 5.

Les sentences arbitrales rendues dans l'un des Etats contractants et y ayant la même autorité que les décisions judiciaires seront reconnues et mises à exécution dans l'autre Etat, si elles satisfont aux prescriptions des articles précédents, en tant que celles-ci sont applicables.

Il en sera de même pour les transactions judiciaires et pour les transactions conclues devant des arbitres ou des tribunaux arbitraux.

Article 6.

La loi de l'Etat requis régira la compétence et la procédure en matière d'exécution.

Article 7.

Les dispositions de la présente Convention s'appliqueront quelle que soit la nationalité des parties.

Article 8.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Prague.

Cette Convention entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications et produira ses effets encore un an après la dénonciation, qui pourra avoir lieu en tout temps.

Article 10.

Les dispositions de la présente convention s'appliqueront quelle que soit a nationalité des parties.

Article 11.

La Chancellerie d'Etat d'Autriche et le Département fédéral de Justice et Police se communiqueront directement, sur requête, des renseignements juridiques concernant les questions que soulèverait l'application de la présente convention. La liberté de décision des tribunaux demeure intacte.

Article 12.

La présente convention s'appliquera aussi aux décisions judiciaires, sentences arbitrales et transactions intervenues avant son entrée en vigueur.

Article 13.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne.

Cette convention entrera en vigueur deux mois après l'échange des ratifications et produira ses effets encore un an après la dénonciation, qui pourra avoir lieu en tout temps.

Bil. 4.

Convention

entre la Suisse et l'Autriche relative à la reconnaissance et à l'exécution de décisions judiciaires, signée le 15 mars 1927.

Article premier.

L'autorité des décisions judiciaires rendues en matière civile ou commerciale dans l'un des Etats contractants sera reconnue dans l'autre Etat, si elles remplissent les conditions suivantes:

1°: que les règles de compétence judiciaire internationale admises par l'Etat dans lequel la décision est invoquée n'excluent pas la juridiction de l'autre Etat;

2°: que la reconnaissance de la décision ne soit pas contraire à l'ordre public de l'Etat où cette décision est invoquée, en particulier que l'exception de chose jugée ne fasse pas obstacle à la reconnaissance d'après la loi de cet Etat;

3°: que, d'après la loi de l'Etat où la décision a été rendue, celle-ci soit passée en force de chose jugée;

4°: qu'en cas de jugement par défaut, l'acte ou la citation qui introduisait l'instance ait été remis en temps utile à la partie défaillante en mains propres ou à son mandataire autorisé à le recevoir. Si la notification devait avoir lieu sur le

territoire de l'Etat où la décision est invoquée, il est nécessaire qu'elle ait été faite en la voie de l'assistance judiciaire réciproque.

L'examen par les autorités de l'Etat où la décision est invoquée ne portera que sur les conditions énumérées sous chiffres 1 à 4. Ces autorités devront examiner d'office si lesdites conditions sont remplies.

Article 2.

La juridiction de l'Etat où la décision a été rendue est exclue, au sens de l'article premier, chiffre 1er, notamment à l'égard des réclamations personnelles contre le débiteur solvable qui avait, lors de l'ouverture de l'action, son domicile dans l'Etat où la décision est invoquée.

Cette disposition n'est cependant pas applicable:

1°: lorsque le défendeur s'est soumis, par convention expresse, à la compétence du tribunal qui a statué sur le fond du litige;

2°: lorsque le défendeur est entré en matière, sans réserve, sur le fond du litige;

3°: lorsqu'il s'agit d'une demande reconventionnelle;

4°: lorsque le débiteur a été recherché au lieu de son établissement commercial ou industriel ou de sa succursale pour des réclamations dont la cause remonte à l'exploitation de cet établissement.

Ne seront pas considérées comme réclamations personnelles au sens du présent article les actions fondées sur le droit de la famille et le droit des successions, les droits réels et les créances garanties par gage.

Article 3.

Les décisions judiciaires en matière civile ou commerciale rendues dans l'un des Etats contractants seront exécutées dans l'autre Etat si elles remplissent les conditions indiquées à l'article premier, chiffres 1 à 4, et si elles sont exécutoires dans l'Etat où elles ont été rendues.

L'examen par les autorités où l'exécution est requise ne portera que sur les exigences indiquées au premier alinéa. Ces autorités devront examiner d'office s'il est satisfait auxdites exigences.

Article 4.

La partie qui invoque la décision ou qui en requiert l'exécution devra produire:

1°: une expédition ou copie de la décision;

2°: une attestation que la décision est passée en force de chose jugée et, s'il y a lieu, qu'elle est devenue exécutoire. Cette déclaration sera délivrée par l'autorité qui a rendu la décision ou par le greffier du tribunal;

3°: en cas de jugement par défaut, une copie de l'acte ou de la citation qui introduisait l'instance, ainsi qu'une attestation indiquant le mode et la date de notification à la partie défaillante;

4°: une copie de l'exposé de demande ou toutes autres pièces appropriées, lorsque l'état des faits à la base de la décision ne ressort pas de celle-ci assez clairement pour permettre l'examen prévu à l'article premier;

5°: le cas échéant, une traduction des pièces indiquées sous chiffres 1 à 4 rédigée dans la langue officielle de l'autorité auprès de laquelle la décision est invoquée ou son exécution requise. Cette traduction sera certifiée conforme d'après la législation de l'un ou de l'autre Etat.

Les dispositions du traité du 21 août 1916 s'appliqueront à la légalisation des pièces mentionnées dans le présent article.

Article 5.

Les sentences arbitrales rendues dans l'un des Etats contractants seront reconnues et exécutées dans l'autre Etat si elles satisfont aux prescriptions des articles précédents, en tant que celles-ci sont applicables.

Il en sera de même pour les transactions judiciaires ou pour les transaction conclues devant des arbitres.

L'attestation que la sentence arbitrale ou la transaction conclue devant des arbitres est passée en force de chose jugée et qu'elle est devenue exécutoire est délivrée en Autriche par l'autorité qui serait compétente dans cet Etat pour autoriser l'exécution forcée, en Suisse par l'autorité compétente du canton où la sentence arbitrale a été rendue ou la transaction conclue.

Article 6.

Les décisions rendues sur des conclusions de droit civil dans un procès pénal, les amendes d'ordre infligées dans un procès civil, les prononcés de faillite et les autres sentences rendues dans le domaine de la faillite, ainsi que les décisions en matière de concordat, ne seront pas considérés comme des décisions judiciaires au sens de la présente convention.

Article 7.

Les décisions d'autorités non judiciaires chargées d'exercer la tutelle ou la curatelle, ainsi que les transactions conclues devant ces autorités, sont assimilées aux décisions et transactions judiciaires au sens de la présente convention. Les deux gouvernements se feront connaitre réciproquement ces autorités.

L'exécution de décisions ordonnant la remise d'un mineur ou d'un personne mise sous tutelle pourra être ajournée lorsque les autorités compétentes de l'Etat où cette exécution est requise auront pris, pour venir en aide conformément à leurs obligations, des mesures provisionnelles qui feront à la remise en raison d'un changement survenu dans la situation personnelle des personnes intéressées. L'ajournement sera porté sans retard à la connaissance tant de l'autorité dont émane la décision à exécuter que de la partie qui a requis l'exécution.

Article 8.

La compétence et la procédure en matière d'exécution forcée sont réglées par la législation de l'Etat où l'exécution est requise, soit en Suisse, si l'exécution a pour objet une somme d'argent ou des sûretés à fournir, par les dispositions de la législation fédérale sur la poursuite pour dettes et la faillite (loi fédérale du 11 avril 1889 et suppléments), dans les autres cas par les dispositions de procédure du canton où l'exécution doit avoir lieu, en Autriche par les prescriptions du code autrichien d'exécution (loi du 27 mai 1896, *Reichsgesetzblatt* nr 79, et suppléments).

Article 9.

La présente convention ne touche pas aux dispositions des arrangements internationaux auxquels participent les deux Etats contractants.

Les décisions relatives aux frais et dépens visées à l'article 18, 1er et 2e alinéas, de la convention du 17 juillet 1905 sur la procédure civile et rendues dans l'un des deux Etats, seront exécutées sur le territoire de l'autre Etat à la requête directe de la partie intéressée.

*Bil. 5.***Projet d'une convention****sur la reconnaissance et l'exécution de décisions judiciaires, élaboré à la cinquième conférence de droit international privé (1925).**Article 1er.

L'autorité des décisions judiciaires, rendues en matière civile ou en matière commerciale dans l'un des Etats contractants, sera reconnue dans l'autre Etat si elles réunissent les conditions suivantes:

1°: que, pour le litige en question, les règles de compétence judiciaire internationale, admises par le droit de l'Etat dans lequel la décision est invoquée, n'excluent pas la juridiction de l'autre Etat;

2°: que la reconnaissance de la décision ne soit pas contraire à l'ordre public ou aux principes du droit public de l'Etat où la décision est invoquée;

3°: que, d'après la loi de l'Etat où la décision a été rendue, elle soit passée en force de chose jugée;

4°: qu'en cas de jugement par défaut, la partie ait été déclarée défaillante conformément à la loi du pays où le jugement a été rendu et aux dispositions des traités en vigueur entre les Etats contractants.

L'examen à faire par les autorités de l'Etat où la décision est invoquée, se borne aux conditions énumérées dans l'alinéa 1er, no. 1—4. Ces autorités doivent examiner d'office, si ces conditions sont remplies.

Article 2.

Les décisions judiciaires rendues dans un des Etats contractants peuvent être mises à exécution dans l'autre Etat après y avoir été déclarée exécutoires.

L'exequatur est accordé, si la décision est exécutoire dans l'Etat où elle a été rendue et si elle remplit les conditions énumérées dans l'article 1er, alinéa 1er, no. 1—4. L'alinéa 2 de cet article s'applique à l'examen à faire par les autorités de l'Etat où l'exécution est demandée.

Article 3.

La partie qui invoque la décision ou qui demande l'exequatur doit produire:

1°: une expédition de la décision réunissant les conditions nécessaires à son authenticité;

2°: les pièces de nature à établir que la décision est passée en force de chose jugée et, s'il y a lieu, qu'elle est devenue exécutoire;

3°: une copie authentique dûment légalisée de l'assignation de la partie qui a fait défaut à l'instance;

4°: une traduction des pièces énumérées ci-dessus, certifiée conforme d'après les règles admises par l'Etat dans lequel l'exequatur est demandé, sauf dispense de cette obligation par l'autorité compétente.

Article 4.

Les sentences arbitrales rendues dans l'un des Etats contractants et y ayant la même autorité que les décisions judiciaires seront reconnues et déclarées exécutoires

dans l'autre Etat, si elles satisfont aux prescriptions des articles précédents, en tant qu'elles sont applicables.

Il en est de même pour les transactions judiciaires.

Article 5.

Les dispositions de la présente Convention s'appliquent, quelle que soit la nationalité des parties.

Bil. 6.

Code de Droit International privé

adopté à la Havane le 20 février 1928 par la 6e Conférence internationale américaine.

LIVRE IV.

Procédure internationale.

Titre premier. — Règles générales.

Art. 314. — La loi de chaque Etat contractant détermine la compétence de ses tribunaux, ainsi que leur organisation, les formes de procédure et d'exécution des jugements et les recours contre les décisions.

Art. 315. — Aucun Etat contractant n'organisera ou n'entretiendra sur son territoire de tribunaux spéciaux pour les membres des autres Etats contractants.

Art. 316. — La compétence *ratione loci* est soumise, dans l'ordre des relations internationales, à la loi de l'Etat contractant qui l'établit.

Art. 317. — Les compétences *ratione materiae* et *ratione personæ*, en matière de relations internationales, ne doivent pas être fondées par les Etats contractants sur la qualité de nationaux ou d'étrangers des personnes intéressées et à leurs dépens.

Titre II. — Compétence.

Chapitre premier. — Des règles générales de compétence en matière civile et commerciale.

Art. 318. — Le juge compétent, en premier lieu, pour connaître des litiges auxquels a donné naissance l'exercice des actions civiles et commerciales de toute nature, sera celui auquel les plaideurs se soumettent expressément ou tacitement, à condition que l'un d'eux au moins soit un national de l'Etat contractant auquel le juge appartient ou qu'il y ait son domicile, sauf les dispositions contraires du droit local.

La soumission ne sera pas possible pour les actions réelles ou mixtes sur les immeubles, si la loi de leur situation l'interdit.

Art. 319. — Les parties ne pourront se soumettre qu'au juge investi d'une juridiction ordinaire et compétent pour connaître des affaires de même nature et au même degré.

Art. 320. — En aucun cas, les parties ne pourront se soumettre expressément ou

facitement pour un recours à un juge ou tribunal différent de celui à qui est subordonnée, suivant les lois locales, la juridiction qui a connu de l'affaire en première instance.

Art. 321. — On entendra par soumission expresse celle qui est faite par les intéressés en renonçant nettement et formellement à leur propre tribunal et en désignant d'une manière très précise le juge auquel ils se soumettent.

Art. 322. — La soumission sera considérée comme tacite de la part du demandeur, par le fait de comparaître devant le juge en formant la demande, et, de la part du défendeur, par le fait d'accomplir, après avoir été cité en justice, toute diligence autre que d'opposer un déclinatoire de pure forme. On ne considérera pas qu'il y a soumission tacite, si la procédure est suivie par défaut.

Art. 323. — En dehors des cas de soumission expresse ou tacite, et sauf les dispositions contraires du droit local, le juge compétent pour l'exercice des actions personnelles sera celui du lieu d'exécution de l'obligation ou celui du domicile des défendeurs et subsidiairement celui de leur résidence.

Art. 324. — Pour l'exercice des actions réelles mobilières, le juge de la situation sera compétent; si elle n'est pas connue du demandeur, ce sera celui du domicile et, à son défaut, celui de la résidence du défendeur.

Art. 325. — Pour l'exercice des actions réelles sur des immeubles et pour celui des actions mixtes de bornage et de partage de l'indivision, le juge compétent sera celui de la situation des biens.

Art. 326. — Si, dans les cas auxquels se réfèrent les deux articles précédents, il y a des biens situés dans plus d'un Etat contractant, les parties pourront saisir les juges de l'un quelconque d'entre eux, sauf les prohibitions de la loi de la situation pour les immeubles.

Art. 327. — Dans les procédures de succession testamentaire ou *ab intestat*, le juge compétent sera celui du lieu où le *de cuius* avait son dernier domicile.

Art. 328. — En cas de concordat (*concurso de acreedores*) et de faillite, si la comparution du débiteur dans cette situation est volontaire, le juge compétent sera celui de son domicile.

Art. 329. — En cas de concordat ou de faillite provoqués par des créanciers, le juge compétent sera celui de l'un des lieux où est formée la réclamation qui les motive en donnant la préférence, quand il se trouvera parmi eux, à celui du domicile du débiteur, si celui-ci ou la majorité des créanciers le réclame.

Art. 330. — Pour les actes de juridiction volontaire, excepté aussi le cas de soumission et sous réserve des dispositions contraires du droit local, le juge compétent sera celui du lieu où la personne que motive la demande a ou a eu son domicile ou, à défaut, sa résidence.

Art. 331. — Quant aux actes de juridiction volontaire en matière commerciale et hors le cas de soumission, sauf les dispositions contraires du droit local, le juge du lieu où l'obligation doit s'exécuter ou, à son défaut, celui du lieu du fait qui leur donne naissance, sera compétent.

Art. 332. — Dans chaque Etat contractant, en cas de compétence de divers juges, la préférence sera donnée à son droit national.

Titre X. — Exécution de jugements rendus par les tribunaux étrangers.

Chapitre premier. — Matière civile.

Art. 423. — Tout jugement civil ou contentieux administratif, rendu dans l'un des Etats contractants, aura autorité et pourra être exécuté dans les autres, s'il réunit les conditions suivantes;

1°: Que le tribunal ou le juge qui l'a rendu ait compétence pour connaître de l'affaire et la juger conformément aux règles du présent Code;

2°: Que les parties aient été citées personnellement, ou par leur représentant légal, à l'instance;

3°: Que le jugement ne soit pas contraire à l'ordre public ou au droit public du pays où il doit être exécuté;

4°: Qu'il soit exécutoire dans l'Etat où il est rendu;

5°: Qu'il soit traduit d'une manière autorisée par un fonctionnaire ou interprète officiel de l'État où il doit être exécuté, si la langue de ce pays est différente;

6°: Que l'acte dans lequel il se trouve réunisse les conditions nécessaires pour être considéré comme authentique dans l'Etat dont il provient et celles qui sont exigées pour que fasse foi la législation de l'Etat dans lequel est sollicitée l'exécution du jugement.

Art. 424. — L'exécution du jugement doit être demandée au juge ou tribunal compétent pour faire exécuter la décision, suivant les formalités requises par la législation interne.

Art. 425. — Contre la décision judiciaire, dans le cas auquel se réfère l'article précédent, sont admis tous les recours que les lois de cet État accordent contre les jugements définitifs rendus sur la procédure ordinaire dite *en juicio declarativo de mayor cuantia*.

Art. 426. — Le juge ou le tribunal à qui est demandée l'exécution entendra, avant de l'ordonner ou de la refuser, et après un délai de vingt jours, la partie contre laquelle elle est demandée et le procureur ou ministère public.

Art. 427. — La citation de la partie qui doit être entendue sera opérée par requête ou commission rogatoire, suivant les dispositions du présent Code, si elle a son domicile à l'étranger et n'a pas dans le pays un représentant autorisé et dans la forme fixée par le droit local si elle est domiciliée dans l'Etat requis.

Art. 428. — Passé le délai fixé par le juge ou le tribunal pour la comparution, la marche de l'affaire continuera, que la personne citée ait comparu ou ait fait défaut.

Art. 429. — Si l'exécution est refusée, le dossier sera retourné à celui qui l'a déposé.

Art. 430. — Quand il sera décidé d'exécuter le jugement, cette exécution sera conforme aux formalités déterminées par la loi du juge ou du tribunal pour ses propres jugements.

Art. 431. — Les jugements définitifs rendus par un Etat contractant dont certaines dispositions ne sont pas susceptibles d'exécution produiront dans les autres les effets de la chose jugée s'ils réunissent les conditions fixées à cette fin par le présent Code, sauf ce qui est relatif à leur exécution.

Art. 432. — La procédure et ses effets déterminés par les articles précédents s'appliqueront dans les Etats contractants aux jugements rendus dans l'un d'eux par des arbitres ou amiables compositeurs, à condition que l'affaire qui les motive puisse être l'objet d'un compromis suivant la législation du pays où est demandée l'exécution.

Art. 433. — La même procédure s'appliquera également aux jugements civils rendus dans l'un des Etats contractants par un tribunal international à l'égard de personnes ou d'intérêts privés.

Chapitre II. — Actes de juridiction volontaire.

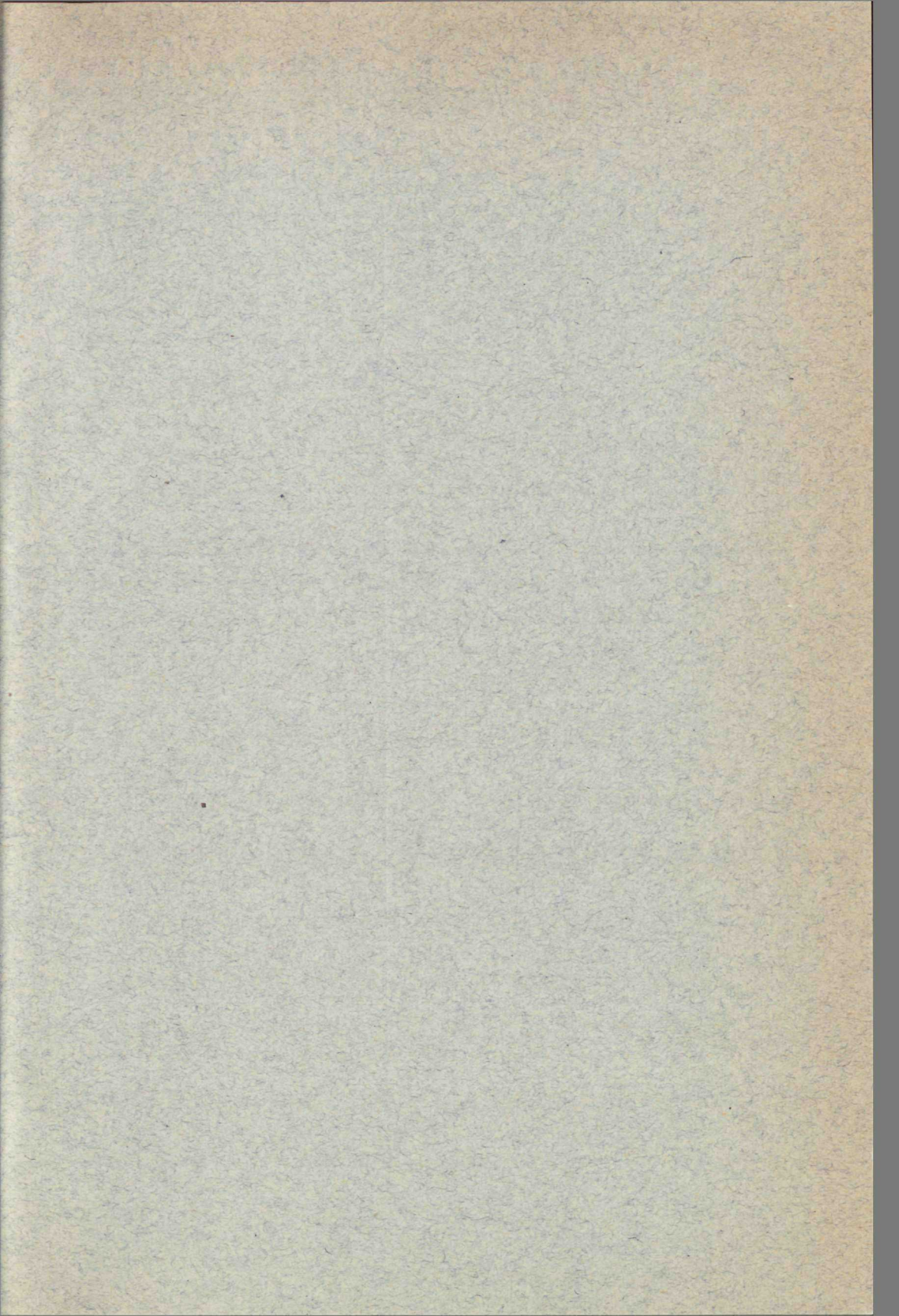
Art 434. — Les dispositions prises sur procédure de juridiction volontaire en matière commerciale par les juges ou tribunaux d'un Etat contractant ou par ses

agents consulaires seront exécutées dans les autres suivant les formalités et dans la forme indiquées au chapitre précédent.

Art. 435. — Les décisions sur procédure de juridiction volontaire, en matière civile, provenant d'un Etat contractant seront admises par les autres si elles réunissent les conditions exigées par le présent Code pour la validité des actes passés en pays étranger et émanent d'un juge ou tribunal compétent et y auront en conséquence des effets extraterritoriaux.

Statens offentliga utredningar 1932

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Betänkande rörande erkännande och verkställighet av utländsk civildom. [2]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Politi.

Socialpolitik.

Hälsa- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Sociala jordutredningens betänkande med förslag till vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen. [1]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Handel och sjöfart.

Kommunikationsväsen.

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Försvarsväsen.

Utrikes ärenden. Internationell rätt.